

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

MIRETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 18 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, május 23.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vexéreltek: A trónbeszéd.
- A trónbeszéd a Házban.
- A gyermekekért.
- A püspök tragédiája.
- A Kossuth-nóta és egy henvéd ezredes.
- Szociális reformok a képviselőházban.
- Két ur és egy bicikli.
- A nyemberek Adonisza.
- Aradi ember a kaliforniai földrengésnél.
- A trónbeszéd.
- Hordár, mint autokrata.
- Kossuth Ferenc könyve.
- Őrült a királyi várban.
- Egy aradi elgány-költő.
- Barabás és Pállay.
- Tárca: Gyorsfényképek a t. Házból.
- Csarnok: A hontalan lélek. Irta: Nyáry A. br.

A trónbeszéd.

Arad, május 22.

Hü magyar királysága országgyűléseleg egybegyűlt főrendinek és képviselőinek trónbeszédet tartott az uralkodó. Olyan beszéd ez, a melyet a király mond el, de a kormány készíti s a kormány felel érte. A beszéd az által, hogy királyi ajkáról hangzik el, kétségtelenül nyer jelentőségében, mert ezzel a király a legjobban kifejező módon adja kifejezésre, hogy annak tartalmához hozzájárul. De semminő trónbeszéd nem tartalmazhat mást a kormányprogramnál, — a mint-hogy a kormány a programját is a korona jóváhagyásával állapítja meg.

A mai trónbeszéd tehát: kormány-

program. S valamint a jelenlegi kormány programja nem a többségben levő párt programján épült, az is természetes, hogy a trónbeszéd se tükrözi vissza a függetlenségi párt elveit, programpontjait. A királyi ajkáról hiába várták, ha ugyan várták, az önálló vámterület, a külön külügyi képviselőlet és a magyar nemzeti bank hangoztatását.

Sőt a trónbeszéd első része szinte kellemetlenül eshetett az ellenzékbeli vedlett új kormánypártnak. A megvalósításra váró feladatok között a királyi szó az első közé sorozta a gyűlöletes kvóta megállapítását, a kormányrendeletekkel kötött kereskedelmi szerződések törvényhozási megerősítését s végül — a hadügyi milliókat. A kormánypárti állapot első fanyar gyümölcse volt, amikor a függetlenségi pártnak a „véderő rendszeres gondozása“ érdekében „a hadsereg rendkívüli felszerelési szükségletei“ megszavazását teszi kötelességévé a trónbeszéd. Az új korszaknak eleven cáfolatát kellett derült képpel bevenniük; nekik, a kiknek évtizedeken át legerősebb fegyverük volt a „katonai moloch“ ellen való küzdelem, ép úgy kell tömni az ágyukra és torpedókra éhes szörnyet — mint a régi, letűnt kormánypártnak.

A katonai kérdésekre nézve, nemkülönben a felségjogok dolgában nem tett a korona semmiféle deklarációt, — ami különben önként következik abból, hogy a trónbeszéd az országgyűlés munkaprogram-

ját foglalja magában. A most összeült országgyűlésben tehát a katonai kérdésekről nem lesz szó — s a király úgy lát-szik, ennek tudtul adását is fölöslegesnek találta.

A választói jog dolgában erős határozottsággal nyilatkozott a korona, a midőn azt a kormány legfontosabb feladatává avatja. A trónbeszéd nyilatkozatai megerősítik azokat a kombinációkat, a melyek a kormány egyes tagjainak kijelentései után kézen fekvők voltak. A trónbeszéd az „általános szavazati jogot“ említi; ebből tehát az következik, hogy a szavazati jogot nem fogják se titkosan, se pedig községként gyakorolni. Az pedig szintén kétségtelenné vált, hogy a választói jog a nemzetiségekkel szemben fog korlátozásokat tenni. Azonban igen jó hatást tett a trónbeszédnek az a része, a mely bejelentette, hogy a törvényhatóságok autonómiájának biztosítása érdekében a közigazgatási bíróság hatáskörét kiterjesztik, hogy a bíróságok teljesebb függetlenségét garantálni fogják s hogy végül a kuriai bíráskodás hatályát meghosszabbítják. A bejelentett reformok fölött alig lehet ítéletet mondani, a mig nem tudjuk, hogy ez alkotmánybiztosítókat mely eszközökkel szerzik meg; de kétségtelen, hogy ezekre a reformokra az elmúlt abszolutisztikus idők után föltétlenül szükség van, s azok helyes megteremtése annál könnyebb, mert az alkotmányellenes kor egyes eseményei adnak irányt a reform-munkához.

Gyorsfényképek a t. Házból.

Odakünn nagyotónagyságu jég veri a kövezetet és gyors egymásutánban megindulnak a kocskák az arany díszítéses kapu elé . . .

Föl a bársonyos, süppedő vörös szőnyegen sietve járnak az emberek.

Öreg képviselők, akik otthoniassággal mozognak a harminckét millió palotában és szét se tekintve haladnak föl a lépcsőn; új emberek, akik kíváncsi szemekkel tekintgetnek jobbra-balra, bizonyos áhitattal nézve a márványos falakra, amelyek közé annyi ember vágyott annyi keserves hónapon keresztül; újságírók, akikre itt semmi se hat az újdonság ingerével s rohannak föl a félemeletre, szobájukba; hozzá tartozók, a kik enszemükkel akarják látni azt a történelmi pillanatot, a melyben bevonulását tartja az ország törvényhozásába az az ember, a kihez az érdeklődés valamelyes szála fűzi.

Törtét föl mind az emeletre, a folyosóra vagy karzatra.

A folyosó! — mondom. Mennyi minden fűződik ehhez a két szóhoz: képviselőházi folyosó.

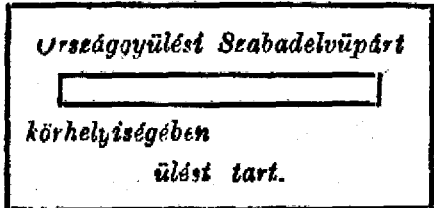
Nagy, történelmi találkozások játszódnak le a parlament zeg-zugos folyosóján; országot, nemzetet érdeklő ügyek nyertek elintézését valamelyik díszkről folyosó-sarokban.

Ma nem is nagyon élénk a folyosó. A képviselők, úgy látszik, nem teljes számban jelentek meg a megnyitó-ülésem, amelyről tudva-

levő volt, hogy csak formaságok elintézésére szorítkozik majd.

A függetlenségi párt kapott egy új folyosót: az új pártot; az alkotmánypárt pedig a szabadelvű párt hosszú, keskeny, de a Dunára néző folyosóján helyezkedett el.

Hanem ezért még ott fityeg a nagy díszes tábla:

Az üres táblára írják az időt. Valamikor régen . . .

Az ülés előtt jóval hirtelen megjelenik a függetlenségi folyosón a miniszterelnök.

Hódolva csoportosulnak köréje a hívek. A miniszterelnök kezét szorít mindenkivel.

— Szervusz, szervusz. Az öreg Madarászt keresem. Nem láttátok?

Három szolgálatkész ifjú honfitya rohan az öregért. Hozzák is nagy gaudiummal. Wekerle eléje siet. Átéli az öregot s bevonja egy ablakmélyedésbe.

— Hát tényleg nem áll el bátyám szándékától? Tényleg nem elnököl?

A kis öreg ráteszi a kezét az óriás miniszter vállára:

— Ezt ne kérjétek tőlem, igazán nem tehetem . . .

A miniszter eltűnődik egy darabig.

— Szappanossal beszélt bátyám?

— Igen, beszéltem. Gyere öcsém, menjünk hozzá, majd rendben lesz minden . . .

És a kicsi, ősz ember kézen fogja a hatalmas minisztert és vezetni keresztül a folyosón, mint valami kis gyereket . . .

Ez is a függetlenségi folyosón történt.

Egy ablakmélyedésben szerényen meghúzódva áll egy pápaszemes öreg ur. Egyszerű, szürke ruhája elűt a fekete szalonruhás képviselőtömegtől, az a szigorú, kemény tekintet, a melylyel nézi a sürgés-forgást, elárulja, hogy ez az ember nem céhbéli. Kaas Ivor báró.

Végigcsinálta a nemzeti küzdelmet, tollal, tettel dolgozott s a végén, mert nem maradt meg a néppárt kötelékében, — nem kapott mandátumot.

Már szól az előző csengő, amikor észreveszik. Odarohan hozzá egy csoport, közrefogják, faggatják.

Valaki kérdez valamit. Berreg a csengő, nem hallani jól. Csak ennyit:

— . . . mandátumod?

Energikus hangon hallatszik a felelet:

— . . . de nekem nincs pénzem!

Megint egy kérdés, megint egy energikus hangú felelet:

Egyebekben a trónbeszéd alig üt el az országgyűlést nyitó királyi nyilatkozatok sablonjától. Legfőleg a végén, a hol nyomosan hangsúlyozza, hogy Mihelyt az új választói reform törvényre válik, új-ból a nemzetre fog hivatkozni, s a választás után fogja a további kormányzati teendőkre nézve királyi jogait gyakorolni, — új trónbeszédben új programot kijelölni.

A trónbeszéd külsőségei nem tartalmaztak semmi meglepetést; még olyat se, a minőt vártak. Ott volt az egész függetlenségi párt mind, a kik a múltban a szabadelvűpárt súlyos hibájául minősítették, hogy a trónbeszéd meghallgatására fölmentek a várba. Az új kormány párt ma két igazságot állapított meg, hogy Széll Kálmán, Tisza István s velük együtt a szabadelvűpárt tagjai, a kik fölmentek a várba trónbeszédet-hallgatni, mégse voltak hazaárulók, — s hogy a politika inkább az alkalmazkodás, mint a következetesség mestersége. (*)

A trónbeszéd a Házban.

(A főrendiház elnökei.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 22

A királyi palotában elhangzott trónbeszéd után az országgyűlés tagjai ismét áthajtottak a pesti oldalra. Dél egy órakor hatalmas kocsisorban a parlamenthez hajtottak a képviselők, hogy az idei ciklus második ülésén résztvegyenek. A képviselők nagyrésze díszmagyarban és katonai uniformisban, a nemzetiségek irakban jelentek meg. Polónyi Géza kivételével az összes miniszterek eljöttek a Házba. Szappanos István korelnök felolvastatta a trónbeszédet, melyet a képviselők állva hallgattak meg s zajosan megéljeneztek.

A főrendiház is tartott ma rövid ülést, melyen Desseffy Aurél gróf elfoglalta az elnöki széket. Alelnökké Kemény Kálmán bárót és Széchenyi Sándor grófot nevezte ki a király.

Részletes tudósítáunk a következő:

... én nem lépek be a függetlenségi pártba addig...

Nem hallani, hogy meddig. Erősen berreg az elnöki csengő. Siet be mindenki a terembe, de Kaas Ivor künn marad...

Az alkotmánypárti folyosó végén, külön helyen gyülekeznek a miniszterek.

Kossuth Ferenc Wekerle sétál karonfogva, Apponyi egyedül jár-kei, Darányi fekete háziapkával a fején terpeszkedik egy székben, Zichy Aladár Jekelfalussy val beszélget. Szól az elnöki csengő, a miniszterek csak maradnak helyükön. Mi ez? Nem akarnak bemenni? Sztrájk? Dehogy.

Andrássy Gyula hiányzik még. Majdnem féltizenegykor jön sietve a belügyminis. ter. Az arca sápadt, szeméit mély, fekete barázdák szántják körül.

Wekerle és Kossuth nevetve sietnek eléje.

— Késés az első napon — mondja Wekerle. — Mi lesz egy esztendő múlva? Nevetnek mind. Az elnöki csengő berreg egy utolsót és a miniszterek bevonulnak a terembe.

Benn a teremben látszólag nyugodt és derűs minden, de akik ismerik a politikai fellegjártást, látják a gyülemelő villamos feszültséget. Simán megy minden, előzetes megbeszélés szerint. Megnyitják az ülést, az öreg Szappanos előírás szerint elvégzi a dolgát, felolvassa, amit előre a kezébe adtak. Hogy itt-ott hibát ejt a formán, azon senki sem akad meg. Csak Ug-

A képviselőház ülése.

Szappanos István korelnök 1 óra 10 perckor fölmege az elnöki emelvényre, jegyzők Nagy György, Pallavicini György örgróf, Teleki Géza gróf és Hoffmann Ottó.

Elnök megnyitván az ülést, kéri a tegnapi ülés jegyzőkönyvének fölolvását.

Nagy György jegyző erre fölolvasta a jegyzőkönyvet, a melyet a Ház tudomásul vett.

Wekerle Sándor miniszterelnök szólásra emelkedik, átadja a trónbeszéd hiteles másolatát és kéri annak fölolvását.

Pallavicini György örgróf jegyző fölolvassa a trónbeszédet. A Ház tudomásul veszi, elrendeli a kinyomatását, szétosztását és a főrendi házhoz való átküldését.

Hoffmann Ottó jegyző fölolvassa a jegyzőkönyvnek a trónbeszédre vonatkozó részét.

Elnök holnapra tüzi ki a legközelebbi ülés idejét és föl hívja a képviselők figyelmét az összeférhetlenségi törvényre és ezt fölolvadni rendeli.

A törvények fölolvastása után az ülés 1 óra 30 perckor véget ért.

A főrendiház ülése.

A főrendiház délután négy órakor tartotta ülését.

Zichy Nándor gróf korelnök megnyitó beszéde után

Wekerle Sándor miniszterelnök betérjeszti a főrendiházi elnökség kinevezéséről szóló királyi kéziratot, mely szerint a király Desseffy Aurél grófot elnökké, Kemény Kálmán bárót és Széchenyi Sándor grófot alelnökké nevezte ki.

Desseffy Aurél gróf hosszantartó éljenzés és taps között elfoglalja az elnöki széket, a melyből a következő beszédet mondotta:

— Amikor a király legkegyelmesebb kinevezése folytán az elnöki széket elfoglalom, az ezzel járó fontos hivatásnak minden erőmből, tehetségemhez képest igyekezni fogok meg is felelni. Az utóbbi három év alatt hazafias aggodalommal néztem minden magyar ember a lefolyt eseményekre. Az ország 37 éves békéjét és normális fejlődését már-már veszély fenyegette, míg végre sikerült a békés kibontakozás. A király megadta a lehetőséget annak,

ren Gábor pattan fel s rövid ropogó pár mondatban igéri legközelebbre ennek meg annak a megbírlását.

Ugron egyáltalán a legfeltűnőbb gomolyfelhő az új képviselőház látóhatárán. Nyilván sok villámot és mennydörgést rejt magában. Ma azonban még csak távolról morgott.

De van még egy felhő az új képviselőházban: a függetlenségi párt roppant túlsúlya. És ez a túlsúly ma különös lélekani tünetekben mutatkozott meg. O vasták a miniszterek névsorát.

- Wekerle Sándor ... általános tetszés.
- Kossuth Ferenc ... viharos, perces taps.
- Andrássy Gyula gróf ... gyér, nem valami erős taps.
- Apponyi Albert gróf ... ismét viharos, perces taps.
- Darányi Ignác ... ismét nagyon gyér, nem valami erős taps.

Ez fölreérthetetlen lélektani jel, ebből sokat lehet következtetni, mert a taps beszél. És kiderült, milyen az, a mikor a függetlenségi párt tapsol és a mikor nem tapsol. És megmutatkozott, kinek tapsol a függetlenségi párt és kinek nem.

Még jóval tíz óra előtt egy kis fiók-parlament volt együtt az üléssteremben. Fiatal emberek és még fiatalabbak. De a legfiatalabb közülök mégis a kis Rudnyánszky Sándor. Rózsá-

hogy hazánk alkotmányos élete ismét a rendes kerékvágásba terelődjék s az állam a normális munka segítségével a jólét felé fejlődhesen. Két tanulsága van az elmúlt küzdelemnek. Az első az, hogy a király alkotmányos érzelme megadja a békés kiegyezés lehetőségét, a másik az, hogy a nemzetben megvan az erő, ha az a törvényes uton belül halad. Új idők álltak be. Az ország sorsát nagy, harcedzett férfiak intézik. *De ne csak átmenetileg intézzék a kaza sorsát, hanem állandóan.* (Hosszantartó éljenzés.)

Várossy Gyula kalocsai érsek a főrendiház nevében üdvözli az elnököket.

Elnök megköszöni az üdvözlést és berekeszti az ülést.

A gyermekekért.

(Az aradi Fehér Kereszt egyesület ambulanciája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 22.

A gyermek-egészségügy elriasztó statisztikai adatai arra indították az aradi Fehér Kereszt gyermekvédő egyesületet, hogy a mindinkább rosszabbodó helyzettel szemben energikus rendszabályokat léptessen életbe.

A helyzeten természetesen legradikálisabban és leggyorsabban segítene a sokat vitatott gyermekkórház, ezt az ügyet azonban — legelőször — a törvényhatóság kivette az egyesület fegyvertárából, amelyet a gyermekhalandóság elleni harcában gyűjtött össze az egyesület.

Hogy azonban a gyermekkórházzal egybekötött humánus célok legalább részben megvalósíthatók legyenek, az egyesület igazgatósága legutóbb tartott ülésében elhatározta, hogy hatóságilag igazolt szegény, jáni tudó beteg gyermekek számára ingyenes orvosi rendelést intézetet létesít, a melyben elsőrangú gyermekorvosok a nap majdnem minden részében rendelkeznek, és pedig olyan receptekre, a melyekre a gyógyszerészek — az országos betegápolási alap terhére — *ingyenesen szolgáltatják ki a gyógyszereket.*

Az egyesület e tervének keresztülvitelében nagy támaszt kapott végvári ifj. Nsuman Adóiban, aki a rendelés intézet részére szükség-

san és vakmerően ifju — és éppen ezért őt kutatja legfűrkészőbb tekintettel a karzat néközönsége. Mert tele vannak a karzatok zsufiósággal. S noha odakinn félórátig paskolta a város: a jegeső, ebben a tarka kátsperdőben egyetlen virágszálnyi kárt sem tett. Csak éppen a főrendiház karzata marad előkelően üres. Az ülés kezdete előtt megjelent néhány percre a főrendiházi karzaton Tisza István gróf, a szabadelvűpárt egykori miniszterelnöke is.

Az idegenek galeriáján előkei vendég van: mistress Reeve, született Lyla Roosevelt, vagyis a nagy Alicenak, a híres Alicenak verbeli unokahuga. Zöld Marci hozta ide, a főhadnagy muzsikusk nevelő, aki odaát Amerikában megcsinálta azt a karriert, a mit lithon abban hagyott. Az amerikai hölgy erősen érdeklődik s megtudja, hogy a kimondottan Kossuth-szakállt viselő ur nem Kossuth Ferenc, hanem Sümegi Vilmos, a ki hangosabb, mint két miniszter és tizenkét új képviselő.

A bal karéjon és a jobb mező nagy részén csupa negyvennyolcas, csak a nemzetiségek csoportja válik ki közülök, lihasu pópáival és szakállas embereivel. Ez komoly ellenzék lesz, mert szakállt visel. A néppárt szinte beleolvad a függetlenségek közé, ellenben az ugynevezett radikálisok egy hatalmas csoportta tömörültek. A harmadik padsor szélén ül Vázsonyi tekintélyes alakja, mellette Leitner Adolf még tekintélyesebb feje fehéredik, aztán a Bródy Ernő virgoncsága következik és végül Mezőfi ujjászervezettsége. O is Vilmos, s is radikális.

Achim András, a csabai parasztpárti követ azzal tűnt fel, hogy a kabátja gomblyukában

ges bérösszeget nagylelkűen magára vállalta. Az igazgatóság nyomban utasította az egyesület titkárát, hogy az ingyenes gyógyszerrendelési jogért intézzen kérvényt a belügyminiszterhez. Az egyesület titkára már a mai nap folyamán kérelmezte ezt a jogot az egyesület orvosai, névszerint *Leitner Ernő dr.* igazgató-*íróorvos*, *Borsos Béla dr.*, *Fodor Odön dr.* és *Rosenbaum Pál dr.* rendelő orvosok részére.

Igen valószínű, hogy a belügyminiszter a jogot egy hónap leforgása alatt megadja, úgy hogy az intézet talán már július hó elején megnyitható lesz.

Hasonló intézetek már hónapok óta működnek Nagyváradon és Temesvárott és mindkét helyen tulszárnyalta a működéséhez fűzött leg-tulzottabb reményeket is, amennyiben a gyermekegészségügy mindkét városban az intézetek működése óta tetemesen javult.

Az egyesület vezetősége most megfelelő helyiséget keres és ha ez meglesz, semmi akadályja sincs, hogy az áldásos intézmény mielőbb megkezdhesse működését.

Szociális reformok a Házban.

(Aradi küldöttség Sztérényi Józsefnél.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 22

Pár héttel ezelőtt az aradi nyomdászok egyrésze bejelentette a *kerületi betegsegélyező pénztár* igazgatóságának, hogy a betegsegélyező pénztárból kilép és az ipartestületi pénztárba iratkozik be. A betegsegélyező pénztár hivatkozván arra, hogy a vállalatok alkalmazottai a törvény értelmében csakis a kerületi betegsegélyező pénztár tagjai lehetnek — a felmondást nem vette tudomásul. A nyomdászok erre az iparhatósághoz fordultak, amely kimondta, hogy a betegsegélyező pénztár köteles a felmondást tudomásul venni, mert a munkásoknak szabad elhatározási joguk van arra, hogy melyik betegsegélyező pénztárnak legyenek tagjai.

A kerületi betegsegélyező pénztár igazgatósága erre a városi tanácsnak, mint másodfoku hatóságnak megkerülésével, *Kossuth Ferenc*

piros szalagot hordott. A csabai követ arról nevezetes, hogy piros zászlóval ment a választási harcba, de a piros zászlón nemzetiszínű szalag csüngött. Vázeonyi Vilmos, aki tudta ezt, maliciozusan kérdezte meg tőle:

— No, Andris, mért van piros szalag a gomblyukadban? Hol hagytad a nemzetiszínűt?

Mire Achim diplomatikusan így felelt:

— A nemzetiszínűt a szívemben hordom. Vázeonyi erre rámutatott újra az Achim kabátján ékeskedő piros szalagra s csak ennyit mondott:

— Hordanád ezt is ott!

Egy egy megkésztet képviselő sietve megy be a terembe. Különösen a horvátok késnek nyakra-főre. Horvátok morognak valamit az orruk alatt s szerényen somfordálnak be az ajtón. A középű ajtón egyszerre tödül ki egy csomó ember. Egy perc a t után a különfele ajtón a többi. Más más ajtón egy-egy miniszter.

A honaty a tömegből kiválik egy pár érdekes ember. A fiatal W-kerle például. Nyurga, magas fiú: az édes apja soványabb kiadásban. Ismerkedik, hajong, barátkozik, az apja meg három lépésről nézi a fut és mosolyog. Ha megint ott tartana, ott kezdhetné...

Erdekes embert a fiatal szolnoki képviselő: Nagy Emil. Talán a legnagyobb embere a Háznak. Attólában, lakkozásában jár. A dalias honaty a aka masint jól találja majd magát új pátriájában: a vigados Pesten...

kereskedelmügyi miniszterhez felebbezett az iparhatóság határozata ellen.

A kérdés eldöntése a kerületi betegsegélyező pénztárra nézve annál is égetőbb volt, mert időközben az *aradi vaggongyár* munkásai között is mozgalom indult meg a betegsegélyező pénztárból való kilépés iránt. A vaggongyári munkások, mint ismeretes, legutóbbi sztrájkjuk alkalmával főleg azt követelték a gyár igazgatóságától, hogy engedje meg nekik az ipartestületi betegsegélyező pénztárba való beiratkozást. Minthogy annak idején a gyár igazgatósága megadta erre az engedélyt, eminens érdeke volt a kerületi betegsegélyező pénztárnak a miniszteri döntés mielőbbi kieszaklése. E célból küldöttség menesztésére határozta el magát.

A pénztár küldöttsége — mint megírtuk — pénteken utazott fel *Czukur László* igazgató vezetése alatt Budapestre és szombaton tisztelgett *Sztérényi József* kereskedelmügyi államtitkár előtt. Az államtitkár, aki jóakarattal fogadta a küldöttséget, kijelentette, hogy a miniszterium mindaddig nem dönthet a kérdésben, amíg a városi tanács, mint másodfoku hatóság nem határozott. E célból az iratokat a miniszterium már le is küldte Arad városához. Együttal azonban biztosította az államtitkár a küldöttséget, hogy a miniszterium a kerületi betegsegélyező pénztárra nézve *kedvezően fog dönteni*, minthogy a törvény szerint a vállalatok alkalmazottai csak ennek a pénztárnak lehetnek tagjai.

A beszélgetés során Sztérényi József olyan nagyérdékű kijelentést is tett, amely arra enged következtetni, hogy a most összeült parlament *szociális reformokkal* is fog foglalkozni. Kijelentette ugyanis az államtitkár, hogy a kerületi betegsegélyező pénztárra vonatkozó törvények hiányának pótlására javaslatot dolgozott ki, amelyet még ebben az évben a Ház elé fog terjeszteni. A törvényjavaslatban többek között arról is szó lesz, hogy az *ipartestületi betegsegélyező pénztárak a kerületi pénztárakba olvasztassanak be*.

A küldöttség, amelynek tagjai *Czukur László* vezetésével *Leitner Ernő dr.* íróorvos és *Sárga Károly* ellenőr voltak, ezután *Téglássy Gábor* miniszteri tanácsosnál tisztelgett, aki hosszabb ideig beszélgetett a küldöttség tagjaival és megismételte Sztérényi kijelentéseit.

A városi tanács, mint értesülünk, legközelebbi ülésén meghozza határozatát és azután felterjesztik az ügyet a kereskedelmügyi miniszteriumhoz.

A püspök tragédiája.

(Beteg vagy áldozat? — Rejtélyes gondnokság.)

— A színészről nyilatkozik. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 22.

A szerencsétlen kassai püspököt egyszerűen gyöngelméjűnek nyilvánították s hogy a folytonos haszától végre megszabadulhasson, ő maga kérte a gondnokság alá helyezését. Más kérdés azonban, csakugyan gyöngelméjű-e *Bubics Zsigmond*, aki csöndes reményességben tölti napjait a badeni szanatóriumban. Még két héttel ezelőtt *Van der Strass* bécsi közjegyző előtt al írta azt a nyilatkozatot, amelyben kijelenti, hogy sohasem adott jogot ügyvédének a *Hajnóczy József* ellen való feljelentésre, az egész dologról fogalma sem volt s hogy most is a régi szeretettel viseltetik volt titkára iránt, akinek nagy hálával tartozik. Harmadnap *Héts Odön dr.* előtt aláírta azt az újabb nyilatkozatot, amelyben gyöngelméjűsége miatt *gondnok-*

ság alá helyezését kéri. És ezzel megszünt az ő önálló akarata, rendelkezése önmaga felett.

A püspök gyöngelméjűségét azonban megcáfolja dr. *Karl Ritter van der Strass* királyi közjegyző egy levelében, amelyet *Hajnóczy József* ügyvédjéhez, dr. *Mandula Izidor*hoz írt. Ez a levél így hangzik:

Tisztelt Uram!

Nagyon meglepődtem, midőn az újságban olvastam, hogy ő eminenciája *Bubics Zsigmond* kassai püspök ur három nappal azután, hogy engem meglátogatott, a bíróság által gondnokság alá helyeztetett, holott ő a nálam tett látogatáskor magas korához képest *csodálatos szellemi frissiséget* tanusított és az ismeretes okiratot ennek aláírása előtt szóról-szóra maga olvasta el, abban több javítást tett és oly módon beszélt meg, melyből az ő teljes szellemi épségére következtetni lehetett.

Kitűnő tisztelettel
Dr. Van der Strass.

Bubics Zsigmond gondnokság alá helyezése általános csodálkozást keltett mindenfelé. Sokan azt hiszik, hogy a püspök a *kényeszer áldozat*. Egyik régi barátja, *Szunyogh Péter* bihari földbirtokos szintén megcáfolja a gyöngelméjűséget. Közjegyzőileg hitelesített nyilatkozatot írt, amelyben többek között ezeket mondja:

— Május 7-én Bécsben érintkeztem a püspökkel, hosszabb időn át a legkülönbözőbb dolgokról beszélgettem vele, egyebek között eseményekről, amelyek husz évvel ezelőtt történtek. Ő méltósága elmebeli frissége és emlékező tehetsége egyszerűen meglepő volt.

A püspök barátai most azt szeretnék elérni, ha *Bubics Zsigmond* szellemi képességéről *Angyán Béla* egyetemi tanár, aki hosszú idő óta kezelő-orvosa is, szakértői véleményt mondana.

Bubics Zsigmond ügyében sűrűn került szóba *Szikora Anna* volt színésznő szereplése is. *Hajnóczy József* szenzációs röpiratában, a színésznőnek a püspökhöz való viszonyával is foglalkozik. Erre vonatkozólag *Szikora Anna* a következő nyilatkozatot tette közzé:

Olvastam *Hajnóczy József*nek *Bubics püspökről* írt röpiratát, *Hajnóczy*nak a reám vonatkozó azon állítását, hogy én a püspöknek képet vittem volna eladásra kínálni, megcáfolom. Én nem is tudtam arról, hogy a püspök vesze képet vagy régiséget. Nekem volt egy régi öreg képem, melyet én egy budapesti zárdában kaptam, ezt elvittem ő excellenciájának, hogy megkérdezzem, miféle eredetű a kép. A püspök azt mondta, hagyjam nála ő majd ki fogja javíttatni. Ez a kép a közbejött zavarok miatt még mindig ott van s nem vagyok képes visszakapni.

Ami az *intim leveleket* illeti, azok mind olyan eredetűek, hogy bátran elolvashatja akárki s meggyőződhet róla, hogy azokban semmi olyan nincs, ami akár a püspökre, akár reám kompromittáló lenne. A nálam talált *takarékpenetári könyveimre* vonatkozólag megjegyzem, hogy az azokban elhelyezett összegek már régebben vannak letelve és semmi közük az eltűnt műkincsekhez.

Szikora Anna.

A színésznő lakásán pár héttel ezelőtt a rendőrség is tartott házkutatást, de néhány értéktelen templomi tárgyon és a takarékbetéli könyveken kívül semmit sem talált.

A trónbeszéd.

(Az országgyűlés ünnepélyes megnyitása. — Függetlenségiak a várban. — Zászló nélkül. — A király a parlament programjáról. — A trónbeszéd hatása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 22.

Ma déli tizenkét órakor mondta el a király a budai várban az új országgyűlést megnyitó trónbeszédet, melyet egy órakor a képviselőházban újból bemutatnak. A trónbeszéd nem hoz semmi megváltoztatást: megállapítja, hogy 67-es alapon van a kormány, követeli az összes államszükségeket, a közös terheket és a katonai terhek emelését a delegációk által már megszavazott keretekben. Igéri a választói jog kiterjesztését demokratikus és nemzeti alapon és kilátásba helyez egy csomó belügyi javaslatot, köztük a katolikus autonómiát és az 1848: XX. t. c. végrehajtását. *A későbbi irány megadását a király fentartja magának arra az időre, mire a nemzet az új választási alapon nyilatkozik.* Ezt körülcukrozza a nyilatkozat a jogfolytonosságról és a régi romok eltakarításáról: szóval a trónbeszéd nem egyéb, mint az eddigi miniszteri nyilatkozatok szárazabb összefoglalása.

A koalíciós pártok: az alkotmánypárt, a néppárt, sőt a függetlenségi párt is meg vannak elégedve a trónbeszéddel, amelynek szerzői *Andrássy Gyula és Apponyi Albert* grófok.

Igen érdekes volt a képe a képviselők és a főrendek felvonulásának a budai várba. Ezuttal a szokottnál is nagyobb érdeklődést keltettek a trónbeszéddel kapcsolatos külsőségek, mert először történt, hogy a függetlenségi és 48-as párt a király elé járult. A legzajosabb ovációban *Kossuth Ferencet* részesítették és a díszben kivonult katonák sorfala között, a királyi vár tövében csak úgy harsogott az „*Eljen Kossuth*” kiáltás. A külsőségek szenzációja pedig az volt, hogy a királyi palotára ezuttal nem tűztek ki *semmiféle zászlót*. Nem volt a várpalotán fekete-sárga zászló, de nem volt nemzeti színű sem. Elmaradt a Gotterhalte is, jóllehet, a díszőrség kivonult, de a zenekart — otthon felejtették. A képviselők és főrendek csaknem kivétel nélkül magyar díszruhában jelentek meg, csak a horvát képviselők és a nemzeti-ségiak öltöttek fekete frakkot. Érdekes az a megfigyelés, hogy soha ennyi díszmagyart nem láttak még trónbeszédén, de nagy érdeklődéssel tárgyalták azt is, hogy kik azok a 48-as képviselők, akik *nem mentek el a király elé*. Ebben a csoportban látják sokan a jövő radikális pártjának megalapítóit.

Részletes tudósításunk a következő:

A felvonulás.

A kora délelőtti óráktól kezdve egész kaván hullámozott az Országházától a Lánchi

don át a budai várig terjedő uton, ahol mindenütt kétoldalt sorakozott a látnivágyó fővárosi közönség. Volt is része oly pompás látványban, aminőben még a budapestieknek is ritkán van alkalmuk gyönyörködni. Régi parlamenti emberek mondják, hogy harminckilenc éve, tehát a király első trónbeszéde óta soha annyi díszruhás képviselő és főrend nem ment a trónbeszéd meghallgatására, mint ma.

Kevéssel tíz óra után kezdődött a törvényhozók felvonulása. Fenn a várban, hol a legnagyobb volt az érdeklődés, a Szent-György-térről a királyi palota belső udvaráig a 86 ik gyalogezred egy dísz-százada állott hármassorban.

Néhány perccel tíz óra után *József* főherceg és neje, *Augustia* hercegné a királyi palotába hajtottak. Az őrség tisztelegéssel, a közönség pedig zajos éljenzéssel fogadta. Az első felvonulók között volt *Wekerle* Sándor miniszterelnök és *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter, akiket lelkesen megéljenztek. Utánuk jött *Zichy Aladár* gróf, a király személye körüli miniszter, mindhárman magyar díszruhában. Majd *Jekelfalussy Lajos* a tábornagy, honvédelmi miniszter huszártábornoki díszruhában. Harsány éljenzés hangzott most föl: *Apponyinak* és *Barabásnak* szót az üdvözlés. Megéljenztek *Ugron Gábort* is, majd a többi népszerű képviselőket és főrendeket. Ezek között volt *Pejácsevich* Tivadár gróf horvát bán, *Dassewffy* Auccél gróf, a főrendház elnöke és *Justh Gyula*, akit kevesen ismertek föl, de ahol fő ismerték, zúgott az éljenzés.

A közönség ekkor már türelmetlenül várta *Kossuth* Ferencet, aki azonban késett. Már-már azt hitték, hogy nem jön, amikor kevéssel fél-tizenkét óra után dörgő éljenzés zúgott föl a Szent-György-térről. Az éljenzés *Kossuthnak* szült, aki zárt kocsiban jött és mosolyogva köszönte meg a meleg üdvözlést. Végig a közönség sorain csak úgy zúgott az *Eljen Kossuth!* kiáltás. Utána jött államtitkára: *Seterényi* József.

Most hirtelen fölhangzott a várőrség „fegyverbe!” kiáltása. Az őrség vigyázz-állásba helyezkedett, mert *Vassary* Kolos hercegprímás érkezett díszhintóban, a bakon egyenruhás huszárral.

A szászok közül *Gráts* Gusztáv dr. magyar díszruhában, a többiek valamint a nemzeti-ségi képviselők is frakkban jelentek meg. Igen sok magyar-díszruhás politikus volt a horvátok között.

Tizenkét óra felé véget ért a menet. Csak ekkor tűnt föl, hogy a királyi palota ormán *egyetlen zászló sem lengett*. Ez elkedvetlenítette a közönséget és a függetlenségi képviselőket is, de azzal vigasztalták magukat, hogy viszont fekete sárga zászló sem volt és nem kellett a Gotterhaltét meghallgatniok. Ezuttal ugyanis felvonult a szokásos dísz-század, de a katonai zenekar nem.

Hat perccel tizenkét óra előtt érkezett meg a darabot testőrség, amelynek ez volt első nyilvános szereplése, hat alabárdos közlegény egy altiszt vezetésével. Ezenruhájuk igazán pompás és gyönyörködte: bíborvörös ruha, hófehér, palástszerű lepellet, fejükön ezüstös sisak. Alig hogy fölálltak a trónterem előtt, a parancsnok kapitány intett az őrségnek, mely

ujra fegyverbe állt, meghajtotta a zászlót és dobpergés hangzott föl. A király belépett a trónterembe, ezt jelentette a katonai tisztelegés.

Mise.

Tizenegy órakor a vár kápolnájában *Várossy Gyula* kalocsai érsek, *Prohászka* Utokár és *Kohl* Mórárd püspökök és *Kantor* Károly apát-plébános segédletével misét mondott, amelyet a király az oratóriumból hallgatott.

Néhány perccel tizenkét előtt *Festetics* Tasziló gróf főudvarmester jelentést tett a királynak, aki amisséről a belső termekbe vonult, ahol az országgyűlés két házának tagjai egybegyűltek. Erre a király kíséretével a terembe jött, ahol viharos lelkedéssel fogadták.

A trónbeszéd.

A király a trónemelőnyre lépett, leült és föltéve kalpagját, elmondta az alábbi trónbeszédet:

Tisztelt urak! Főrendek és képviselők! Kedves hűeim!

Őszinte öröm tölt el, hogy hű magyar királyságunk országgyűlésileg egybegyűlt főrendeit és képviselőit újra üdvözölhetjük.

Fájdalmasan esik atyai szívünknek visszatéríteni a közelmúlt eseményeire, a melyek az alkotmányos élet rendes menetét megzavarták. Hálát adunk az isteni gondviselésnek, hogy az áldatlan félreértések eloszlottak. A nemzet szabadon megnyilvánult akarásával egyetértőleg hön táplált óhajunk és biztos reményünk, hogy a törvényhozás és az állami élet összes tényezőinek alkotmányos és törvényes együttműködése a jövőben mindig zavartalan marad.

A törvény és jogfolytonosság uralmának helyreállítása képezi első feladatát kormányunknak. E végből az országgyűlés elé terjesztendi azokat a javaslatokat, a melyek a költségvetés megállapítására a törvényeken alapuló közadóknak és egyéb közszolgáltatásoknak érvényesítésére vonatkoznak, éber gondot fordítva arra, hogy a felgyülemlett hátralékos köztartozások beszédése méltányosan és az adózók érdekeinek sérelme nélkül legyen biztosítva.

Az 1867: XII. t. c. határozza meg a birodalmi tanácsban képviselt királyságokkal és országokkal közös ügyeknek kezelési módzatait, a miből folyólag ezen törvényes alapon a közös szükségletek megállapítandók és egyuttal arra az arányszámra nézve is megegyezés létesítendő, a mely szerint a közös szükségletek fedezése a két állam között megoszlik.

Gazdasági viszonyaink rendezése szükségessé teszi, hogy felhatalmazás adassék a vám- és kereskedelmi tárgyalásoknak egyes külállamokkal való folytatására és megkezdésére; gazdasági érdekeinknek nagyobb sérelmektől való megóvása pedig mellőzhetetlenné teendő, hogy a külállamokkal tényleg életbeléptetett vám-, kereskedelmi és állategészségügyi intézmények eddig is fentartassanak, a mig azok alkotmányos uton jogerőre emeltetnek. Ugyancsak az e szerződésekhez fűződő nyomós érdekek, gazdasági viszo-

nyaink rendszeres fejlesztésének biztonsága teszik szükségessé, hogy a magyar szent korona országai s másfelől a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok között a vám- és kereskedelmi viszonyok a forgalom kölcsönös szabadságának biztosítása mellett továbbra is szabályoztasanak.

Habár szövetségeseinkkel fennálló s a béke megővésére irányuló szorosabb viszonyunk, nemkülönben más külállamokkal fentartott barátságos összeköttetéseink azt a biztosítékot nyújtják, hogy a béke áldásai nem lesznek tőlünk megvonva, feltétlen biztonságunk és érdekeinknek minden irányban súlylyal bíró érvényesítése multhatatlanul megköveteli véderőnknek rendszeres gondozását. Elodázhatatlan szüksége merül azért fel annak, hogy a korábbi törvényeinkben megállapított *rendes ujonclétszám megajánlásán kívül* — miáltal a védkötelezettség teljesítése rendes medrébe lesz terelhető, — a közösiügyi szükségletek megállapítására kiküldött korábbi országos bizottságok által már helyeseknek talált, azok a *rendkívüli felszerelési szükségletek is kielégíttessenek*, a melyek a jelen országgyűlés működésének tartamára esnek.

A törvényes jogrend helyreállítása a korábbi országgyűlés által kiküldött országos bizottságok által előkészített s Horvát-Szlavon-Dalmátországgal kötendő *pénzügyi egyezmény mielőbbi becikkelyezését is megkívánja*. A társországok törvényesen biztosított autonóm jogkörének sértetlen megővése, anyagi érdekeinek és fejlődésének egyenletes gondozása mellett az a törekvés vezeti kormányunkat, hogy saját részéről is elősegítse ezen országok szabad irányu s haladó fejlődését és hogy lehetőleg azonos jogintézmények útján is megerősítse a szent korona országainak állami összetartozandóságát.

Az alkotmányos élet korszerű fejlesztésének szempontjából *legfontosabb feladatát képezendi kormányunknak, hogy a politikai jogokat a társadalom minden rétegére kiterjesztve, a nemzet egészét vigye be a politikai élet sáncaiba*. E végből készíteni elő az *általános szavazati jog szabad gyakorlására vonatkozó javaslatait úgy a demokratikus eszme korszerű kívánalmainak, valamint a magyar állam nemzeti jellegének megővése mellett*.

Ezek, t. urak, főrendek és képviselők, azok a feladatok, a melyekre kormányunk vállalkozott, vállalkozott oly értelemben, hogy azok *első sorban és feltétlenül megoldandó kérdések, amelyek megoldása más kérdések felvetése által sem meg nem hiusítható, sem el nem odázható*. S a kormány ezen elvállalt kötelezettségéhez az imént megtartott képviselőválasztásoknál a nemzet közveleménye is megadta hozzájárulását.

A felsoroltakon kívül, tekintettel a közelmúlt sajnálatos eseményeire, a közigazgatás alkotmányos és törvényes menetének megővése, valamint az alkotmányos jogrend teljesebb biztosítása érdekében közelebbi feladata leendő kormányunknak, hogy előterjeszse javaslatait a *törvényhatóságok önkormányzati jogkörének biztosítása végett a közigazgatási bíróság hatáskörének tágítása* iránt; továbbá a *bíróságok teljes függetlenségének megővése érdekében a hatásköri összeütközési esetek eldöntésének független bíróság elé utalása* iránt, végül az *országgyűlési képviselőválasztások*

feletti bíráskodásról szóló törvény hatályának meghosszabbítása iránt.

Az állami élet rendes menete s a nemzet kulturális és gazdasági haladásának soha nem késleltethető biztosítása kétségtelenül számos, el nem odázható igény kielégítését teendő szükségessé.

Feladatunkat képezi kulturánknak fejlesztése, a vallásügyi téren a *katolikus autonomia* ügyének előbbrevitele, az alapság jövedelmének kiegészítése és az *1848: XX. t.-c. végrehajtása* iránt elvállalt kötelezettségek fokozatos teljesítése. Gazdasági téren a népek nagy világversenyéből felénk intő szózatot nem hagyhatjuk nyomtalanul elhangzani s mindent el kell követnünk, hogy *gazdaságilag nemzeti irányban megerősödvé*, népünk erejét kihasználjuk, megélhetését biztosítsuk, jólétét emeljük, a munkásosztály sorsát javítsuk és biztosítsuk. Nem szabad késnünk mezőgazdasági termelésünk nagyobb mérvű, belterjesebb és minden ágra kiterjedő előbbrevitelében, ipari és kereskedelmi tevékenységünk rendszeres és nagyarányú fejlesztésében, pénzügyi és hitelviszonyaink rendezésében, közszolgáltatásainknak arányosabbá s elviselhetőbbé tételében. Mindezekre vonatkozólag feladata leendő kormányunknak a szükséges intézkedéseket megtenni, vagy legalább előkészíteni.

Az új választási reform törvényre emelkedése után újabban a nemzet szélesebb alapon s egészében megnyilvánuló közveleményére kívánunk hivatkozni és a további kormányzati teendőkre nézve királyi jogainkon alapuló elhatározásunk szabadságát azon időre kívánjuk fentartani.

A nemzet ősi erényeibe vetett bizalmunk azt a reményt kelti bennünk, hogy a mint Minket szeretett magyar nemzetünk érdeke iránt folyton táplált meleg érzelmeink vezetnek, úgy a nemzet is a közte és a királya közötti teljes egyetértésben keresi a trón fényét, a jövődő biztos haladásának zálogát.

Isten áldását kérve működésükre, az országgyűlést meggyitottnak nyilvánítjuk.

A trónbeszéd hatása.

A trónbeszéd az alkotmánypártban és a néppárton igen jó sa függetlenségpártban általában *elég jó benyomást keltett*. A trónbeszédnek előjáró részét meglepedéssel fogadta a koalíció, mert abban az egész nemzet egyetért a királylyal, hogy fájdalmas volt a közelmúlt és örömmel fogadja mindenki, hogy a kormánynek első feladatát a törvény és jogfolytonosság uralmának helyreállítása képezi. De nem kevésbé tetszett a trónbeszédnek az a passzusa, ahol a király a közelmúlt eseményeire reflektál és hangoztatja, hogy a közigazgatás alkotmányos és törvényes menetének megővése, valamint az alkotmányos jogrend teljesebb biztosítása érdekében közelebbi feladata lesz a kormánynek a vonatkozó javaslatokat előterjeszteni.

Képviselők és főrendek egyaránt oda-siettek Adrássy Gyulához és Apponyi Alberthez és meggratulálták őket, mint a trónbeszéd szerzőit, ezért a formuláért.

Ugron Gábor a Ház folyosóján nagy csoportok előtt fejtette ki, hogy a trónbe-

széddel meg lehet elégedve a függetlenségi párt is. Csak a végén van csomója a trónbeszédnek, ahol a király a szélesebb alapon megejtendő választásokkal szemben is fentartja elhatározását.

A horvátok is meglepedéssel vették tudomásul az őket illető szavakat, a nemzetiségieknek pedig különösen a választói jog általánosítása tetszett, de örömcseppként hatott az, hogy ennél a reformnál a trónbeszéd a nemzeti jelleg megővését hangoztatja.

Kik nem mentek a király elé.

Politikai körökben élénk érdeklődés tárgyát képezte ma, hogy kik azok a képviselők, akik nem mentek föl a királyi palotába a trónbeszéd meghallgatására. Az ismertebb nevű képviselők közül az alábbiak nem mentek a király elé:

Benedek János, Eitner Zsigmond, Fried Lajos, Hédervári Lehel, Horváth Gyula, Haviár Dániel, Issekutz Győző, Lengyel Zoltán, id. Madarász József, Markos Gyula, Nagy Sándor, Pozsgay Miklós, Rajk Alapár, Rátkay László, Sümegi Vilmos, Szász József, Steiner Ferenc, Uray Imre, Vázsonyi Vilmos, Zichy Jenő gróf és Zichy Vladimír gróf.

A Kossuth-nóta és egy honvéd ezredes.

(Lukács ezredes nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 22.

Néhány nappal ezelőtt egy nagyváradi lap és nyomában több fővárosi lap szenzációs hangon nyilvánosságra vitte Lukács Géza nagyváradi m. kir. honvédezeredes nyugdíjaztatásának ügyét.

E hírek szerint Lukács Géza ezredest azért helyezték nyugdíjba, illetőleg azért szólították fel nyugdíjaztatása iránti kérvényének benyújtására, mert mint a vizsgálat vezetője nem büntette meg azokat a honvédtiszteket, akik a nagyváradi Pannónia szálló kávéházában Kossuth-nóta mellett mulattak.

A kommentáron kívül erősen szenzációs színű kijelentéseket fűztek a nagy feltűnést keltő nyugdíjaztatáshoz.

Egy nagyváradi újságíró a teljes világosság és objektivitás érdekében tegnap felkereste Lukács Géza ezredest, aki a következő kijelentést tette előtte:

— Tény, hogy városunkban múlt év októberében négy honvédtiszt a Pannónia kávéházban időzött, hol a cigányok a Kossuth-nótát huzzák. Tény hogy egy *közshadseregbeli tiszt feljelentése alapján* vizsgálatot indítottam meg, melyet legjobb meggyőződésem szerint vezettem. Tény, hogy az előjáróm, a kerületi parancsnok, a vizsgálat eredményével nem volt meglepedve, mert Nagy Győző tábornok dandárparancsnokot rendelte ki felülvizsgálásra. Tény, hogy ezen incidens után később az ezredparancsnokká leendő kinevezésnél *mellőztetem*. Hogy azonban a mellőzésnek mi volt a tulajdonképeni oka, eziránt csak az arra hivatottak adhatnának felvilágosítást. Ellenkezőleg tehát a valósággal, hogy én sem ezen incidensnél fogva szólítottam volna fel nyugdíjazásom iránti kérvényemnek beadására. Tényleg nyugdíjba szándékozom menni — ez az elhatározásom azonban egyedül a fent említett *mellőzés* következménye.

Az ezredesnek ebből a cáfoló nyilatkozatából pedig a napnál világosabb, hogy mégis csak a Kossuth-nóta miatt nyugdíjazták — a függetlenségi kormány honvéd miniszterének nagyobb dícsőségére.

TÁVIRATOK.

Dorsz dolgok.

Pétervár, május 22. (Táv. ügyn.) Thurau, Cserevacev, Kubiljki szenátorokat és Krivosini, a földmivelési miniszter segédjét meghívták a birodalmi tanácsba.

Pétervár, máj. 22. Kudasev herceget szász-koburg gothai miniszter rezidenst kopenhágai rendkívüli követévé nevezték ki.

Elfogott hajó.

Tanger, május 22. (Reuter.) Spanyol forrásból eredő hír szerint egy marokkói hajót, amelynek tizenöt utasa volt, a Ruff szikláknál a morok elfoglalták és három egyént foglyul ejtettek.

A kínai hadsereg.

London, május 22. Sanghajból jelenti a Morningpost tegnapi kelettel: A kínaiak az idegen csapatok mintájára önkéntes csapatokat képeztek. Az önkéntes csapatok, amelyek gyalogságból és lovasságból álló hadtestté tömörültek, tegnap a taotáj és a kínai szárazföldi hadsereg, valamint a tengereszt tisztjelnek jelenlétében a gyakorlótéren összegyűltek.

A nyomorék Adonisz.

(Furfangos házasságszédelgő.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 22.

A házasságszédelgők száma napjainkban rohamosan növekszik, ami mindenestre lesújtó jele a házasságkötések terén uralkodó pangásnak és az asszonyi könnyenhiúságnak. A fényes anyagi előnyökkel kecsegtető pálya vonzotta magához Lickler Mihály negyvennégy éves hentesmestert is, aki dacára öszülő fűrtjeinek, szép hitvesének és a maga nyomorék voltának, felcsapott örökös férj-jelöltnek.

Lickler uram teljes mértékben felfogta és a gyakorlat terén is értékesítette azt az ismert példaszót, hogy a házasságokat nemcsak az égen kötik, hanem az újságok apróhirdetési rovatában is. Előszóval kereste fel csábító ajánlataival a Friss Újság-ot, a hol elvált emberként hirdette magát, ki hajlandó volna ismerettségére léoni díszkrét megjelenésű özvegy nőkkel, házasságkötés céljából. Rendesen lépre is ment egy pár hiszákeny asszony, aiktól azután kisebb-nagyobb összegeket csalt ki a csapodár.

Egyik áldozata volt egy jómódu fiatal asszony: Halvá Jánosné, aki férjétől elváltan élt Arad környékén. Olvasva Lickler apróhirdetését, írta neki, hogy szívesen megismerkednék vele, sőt erős a reménye, hogy ebből a találkozásból mindkettőjük számára boldogságos údvakadna.

Lickler kapva-kapot az ajánlaton és rögtön válaszolt. Vidéken, Szob községben akar letelepedni, írta a levélben, a hol hentesüzletet akar nyitni. A felvirágoztatás költségeire 400 koronát kért.

Az asszony vakon hitt neki és rögtön megküldte a kívánt összeget. A mikor azonban Lickler nem adott magáról többé életjelt, újabb levelet küldött.

— Miért nem válaszol? — írta. Talán már nem szeret.

Lickler röviden, de velősen azt felelte:

— Nekem ez az ismeretség megért 400 koronát.

A kétségbeesett asszony rögtön Szobra utazott, de Lickler megszökött előle.

A rendőrség most körözi a furfangos üzletembert, a kít különben régóta jól ismernek hasonló üzelmel révén.

Két ur és egy bicikli.

(Jelenet a rendőrségen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 22.

A kellemes áprilisi időben Polgár Ferenc, buzgó sport-ember, bicikli- és automobil versenyt rendezett a budapesti Andrassy-uton, amelynek puha faburkolata rendkívül alkalmas a maximális sebesség kifejtésére. A biciklin, — egy jóféle francia gyártmányon — ült, az automobilon pedig Büll Alfréd, az Európa-szerző ismert sportsmann Polgárnak az vala a legnagyobb ambíciója, hogy sebességben legfőbb a legjobb budapesti automobilok tulajdonosát. Tóff tóff, vagy Tóth Béla szerint protz-protz hangokat hallatva száguldott az automobil a váci körutól a város liget felé. Polgár összerzedte lábikráinak minden erejét, utána. Hogy nem a bicikli lett a győztes a versenyben, az nem szorult bizonyításra. Nem osoda, mert az automobilon hárman ültek, a biciklin ellenben Polgár egy maga. Annyi eredménye azonban mégis csak volt a versenynek, hogy a biciklista alaposan kifáradt, megizzadt és kénytelen volt abban hagyni a nemes versengést. Az automobilon üzők persze nem fáradtak ki és fűrgén robogtak tovább. Ez a különbség az automobil és a bicikli között. Szó a mi szó, úgy fujt a versengés után, mint egy közepnagyságu gyárkémény kürtöje.

Egy jobb külsejű fiatalember, aki érdeklődéssel szemlélte a versenyt, megszólította a lihegő Polgárt.

— Polgártárs, önnek kitűnő biciklije van. Ugy megy, mint a szélvész.

— Valódi Peguest-féle gyártmány.

— Nem adná el polgártárs?

Polgár, akit lesújtott az, hogy a biciklije nem bizonyult olyan tökéletesnek, mint az automobil, hajlandó volt az üzletre.

— Mennyit adna érte? kérdezte nagyokat fujva.

— Amennyit kér polgártárs. Engedje meg azonban, hogy kipróbáljam a gépet.

Együtt csakugyan megengedhetett Polgár a kitűnő vevőnek, akit egy kissé bambának is tartott, tekintettel arra, hogy nem próbált alkudni. Egy röpkemoly szállt el az ajkáról és készséggel átengedte a gépet.

— Tessék polgártárs, próbálja ki.

A fiatalember ráült a gépre és ide oda dűldezve indult meg. Polgár gúnyosan mosolygott utána. Ez is egy paccer, — gondolta magában. A bicikli nagy nehezen kievickélt a kocsi tömegéből és hirtelen amugy istenigazában megindult. Talán még se paccer, — szölt magában Polgár és kíváncsian nézett utána. De nem sokáig, mert pár pillanat múlva eltűnt a szeme elől. Azután várt öt percig, várt egy negyedóraig, egy egész óráig és ekkor konstataulta, hogy a biciklista végkép eltűnt. Polgár ekkor kétségbeesetten ütött a homlokára.

— Ez az ember, úgy látszik, ellopta a biciklimet.

Es tényleg úgy is volt. Nem maradt más hátra, mint a főkapitányságnál jelentést tenni az esetről. A rendőrség körözte a tolvajt, de eredménytelenül.

Egy héttel ezelőtt Polgár, aki aradi ember, Aradra érkezett üzleti ügyekben. Tegnapi behívót kapott a rendőrségtől a bicikli ügyében. A budapesti főkapitányságnak volt valami kérdezni valója az ügyben és e célból átirat az aradi rendőrséghez. Polgár abban a hiszemben, hogy biciklije megkerült, ujjongva sietett a rendőrségre. A Városház téren beledűközött egy fiatal ember.

— Pardon, szabadna egy kis tüzet kérnem. Polgár odanyújtotta a szivarját és a következő pillanatban elképedt.

— Uraságod olyan ismerős — szölt az idegenhez.

A fiatalember rá nézett Polgárra!

— Nekem is uraságod. Nem járt ön már Pesten?

— Most jövök onnan.

— En is.

Mint a viám cikázott át Polgár agyán, hogy ez az ő bicikli tolvaja.

— Uraságod nagy biciklista, — mondta Polgár.

— Hónnan tudja? — esudákozott az idegen.

Képzeld, a multkor egy gazember ellopta a biciklimet.

Polgár keblét kellemes meglepedés járta át. Szemet szemért, fogat fogért. Ez ellopta az ő biciklijét, ettől ellopták — szintén az ő biciklijét. Pompás eszme villant meg az agyában.

— A rendőrségnél van egy kis dolgom. Jöj-jön, kísé-jen el, — mondta az idegen.

Ez készséggel ment. Utközben még elpanaszkodott az elloptott bicikliről.

— Azt hiszem, rögtön el fogjuk csipni a tolvajt — szölt gúnyosan Polgár.

Beértek Secepkovszky Teofil rendőrhadnagy szobájába.

— Polgár vagyok, szölt az egyik. Bemutatom ezt az urat.

— Katz Jenő vagyok, hajlongott ez.

— O lopta el a biciklimet.

Katznak tágra nyitak a szemel.

— Talán ön lopta el az enyémet — kiáltotta.

Parázs szóváltás keletkezett, amelynek eredményeképpen Katz Jenőt, aki jelenleg az aradi vízvezeték-társaság szolgálatában áll, lefűlték.

— Enyhítő körülmény az, hogy öntől is ellopták a biciklit — szölt a rendőrhadnagy.

Katz kétségbeesetten mondta:

— Legalább én is megosiphetném az én tolvajomat. Ezennel feijelentést teszek ellene.

A rendőrség megindította a nyomozást a tolvaj tolvaja ellen.

Aradi ember

a kaliforniai földrengésnél.

(Dr. Fényes Béla levele.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 22.

A kaliforniai rettenetes földrengésnek, a mely San Franciscót romokba döntötte és számtalan embert elpusztított, részese volt egy aradi származású, érdekes ember. Ő maga minden baj nélkül élte át a katasztrófát, s arról most aradi rokonainak levélben adott számot.

Fényes Béla dr.-ról van szó, a kaliforniai Pasadena-ban élő orvostól és rovartudósról. Fényes Béla dr., a ki Fényes Dezsőnek, az aradi villamtelep igazgatójának fivére, amint ismeretes, Aradon volt orvos, s mikor innét elköltözött, először Budapesten folytatott kórházi gyakorlatot, majd Kairóba ment, onnét pedig Kaliforniába, a melynek Pasadena városában telepedett meg. Ott nagyhirű orvos lett, e mellett pedig a rovartanak elsőrangú tudósa, a kinek híret Európában is elismerték. A berlini entomológiai (rovartan) társulat tagjává választotta.

A földrengés idején Fényes San-Franciscóban volt, a hol ép orvoskongresszust tartottak, a melynek tagjai azonban idejében elmenekültek.

Fényes Béla dr. most fivérének, Fényes Dezsőnek levelet írt, a melyben pár sorban megemlékezik a földrengésről is. Ő persze arról az oldalról fogja föl, a mely őt legközelebből érinti: annak a kárnak szempontjából, a melyet a katasztrófa a tudománynak okozott.

A levélnek ez a része így szöli:

Persze, ti olvastatok eleget a san-franciscói földrengésről. Eltekintve a nagy anyagi kártól, a bogarások is sokat szenvedtek. Három jó barátom remek gyűjteménye teljesen vagy részben elpusztult. A kaliforniai tudományos akadémia a benne foglalt nagyszerű gyűjteményekkel és a páratlan könyvtárral együtt elégett. A kaliforniai tudományos munkálatok centruma ilyenképen, legalább egyelőre, Pasadenába helyezkedett, miután Los Angeles, tudományos tekintetben, 300.000 lakosa dacára, számba sem jön.

Az érdekes levél, a mely ezenkívül magánügyekről szól, május 4-én kelt.

Barabás és Pally.

(A hálókocsik ellenére.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 22

A függetlenségi párt legutóbbi értekezletén jegyzőkönyvileg elismerést szavaztak Pally Sándor orvosnövendéknek, Kossuth Ferenc volt magántitkárjának a választások körül kifejtett önzetlen munkálkodásáért. Az önzetlenséget legjobban bizonyítja, hogy Pally egész tisztességes polgári jövedelmet huzott titkári fizetése fejében s hogy a választások után hirtelen ki-nevezték államvasúti ellenőrnek. Ekkora adag önzetlenséget a történelem muzsája egyáltalában nem jegyzett még fel s így érthető, ha a függetlenségi párt elragadtatva szavazta meg a jegyzőkönyvvel súlyosbított elismerést.

Ugyancsak a párt gyűlésén beszéltek arról is, hogy van valahol Magyarországon valami Barabás Béla dr. nevű köz- és váltóügyvéd, akit némelyek a Ház alelnöküül óhajtanának megválasztani. És miért? Hiszen ennek a köz- és váltóügyvédnek nem szavazott elismerést senki. Ki se nevezték ellenőrnek, fizetést se kapott, nem is volt magántitkár és még alelnök legyen? Soha!

A politikai erkölcsök e kisdud fényképe — méltóztatik tudni, — a megtisztult közélet korszakából való. Most, amikor korrupción, nepotizmusról, herbertekről, összeférhetetlenségről szó sincsen, amikor kolbászból fonják a gátat a köznépeknek, amikor minden munkásnak vásár- és ünnepnapoként tyuk rotyog a fazekában, — most igazán nem érdemes ilyen apró nánuszokkal foglalkozni s megállapítani, hogy mennyivel nagyobb ember Pally Sándor Barabás Bólánál. Hiszen a vak is látja, hogy Pally órlás, Barabás törpe.

Mit is tett ez a köz- és váltóügyvéd? Semmit. Megesínálta azt a békét, amely a mostani rezsimet felültette a nyeregbe. Nélküle ma aligha lenne miniszter Apponyi és Polónyi, a kik érthetőleg dühösek az ügyek illető fordulata miatt, mert hiszen ők maguk mondják, hogy nekik csak teher és áldozat a bársonyszékek elfoglalása. Es ki okozta, hogy ezt a szörnyű áldozatot meg kellett hozni? A köz- és váltóügyvéd.

A választások során ez a Barabás nevű ember minden percét arra szentelte, hogy ingadozó kerületeket mentsen meg a pártjának. Fáradtságot nem ismerve utazta be a fél országot, beszélt, agitált, dolgozott és behozott a Házba vagy 8—10 pártjabeli képviselőt. Ez már aztán nyilvánvaló stréberség ugy-e? Az ilyen köz- és váltóügyvédnek tehát nem jár sem elismerés, sem jegyzőkönyv, sem ellenőri állás.

Pally? Az igazán más. Ő a Lukács-fürdő platánjai alatt gyártotta a kommunikéket a Kossuth Ferenc betegségről és emellett buzgón készült a hálókocsik ellenőri pályájára. A választások alatt bejárta kétszer a világot Erzsébetfalvától Cinkotáig és boldogsága volt a ve-

szély. Ő is agitált, ő is beszélt, de nem stréberségből, hanem tisztességes pénzek fejében.

A fénykép azonban csak az alelnökválasztás után lesz készen. Majd megvállik, hogy milyen izlése van az új kormánypártnak. Mert — uram Isten — még megeshetik, hogy nem Pally Sándort választják meg alelnöknek!

SPORT.

+ Football-match Aradon. E hó 24-én, áldozó csütörtök délutánján ismét élénkség költözik az Aradi Atlétikai Klub Török Gábor-utcai sporttelepére. Még alig pihente ki az A. A. K. football-csapatát a szegedi csapattal felvett eredményes mérkőzés fáradsalmait, ismét nehéz és komoly munkára hívja a csapatot a Temesvári Football Klub értesítése, mely szerint a temesvári csapat a csütörtök déli vonattal Aradra érkezik, hogy az Aradi Atlétikai Klub football-csapatával barátságos mérkőzést tartson. A klub elnöksége mindent elkövet a mérkőzés sikeressége érdekében s a csapat helyes összeállítására, a temesvári csapat magas fejlettségű játéka élvezetes szórakozást fog nyújtani a közönségnek. Az A. A. K. csapata a következő: kapus: Duffner, hátvédek: Pete, Dörgö, fedezet: Etele, Gá, Lengyel, csatárok: Kákas, Vail, Tul, Szlsta, Jahl. Bíró Szathmáry János, az A. A. K. ügyvezető-elnöke lesz, mint szövetségi bíró. Goal-bírók: Szathmáry István és Preisinger Béla. Határ-bírók: Bogán Károly, Boross Károly. Helyárok: páholy öt személyre 5 korona, tribün ülőhely 80 fillér, állóhely 40 fillér, diák hely 20 fillér.

+ Aradi tornászok Debrecenben. A debreceni kerületi tornáünnepeken résztvevő tornászokat felkérem, hogy a liceumi tornacsarnokban holnap este 6—8 óráig tartandó összpró bára teljes számban okvetetlenül megjelenni szíveskedjenek. Ez alkalommal megbeszéljük az indulás idejét és az utitervet s gondoskodunk a netalán hiányzó tornadrezs beszerzéséről. Nagy Sándor titkár-művezető.

+ Elmaradó kirándulás. Az Aradi Turistaegyesület Battára áldozó csütörtökön tervezett kirándulása jelentkezők hiányában elmarad.

Ostromállapot Temesváron.

Katonaság a sztrájkolók ellen.

(Kikindám is sztrájkolnak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 22

A Temesvárott kitört általános sztrájk mai második napján a helyzet semmivel sem javult. Valamennyi műhelyben és gyárban szünetel a munka, csupán a vasúti műhelyekben, a villamos telepen, a szeszgyárban és a dohánygyárban dolgoznak a munkások. A belvárost, amelyben a lakosság izgalma immár tetőfokra hágott, katonaság őrzi. Ennek dacára ma tízezer munkás áttörte a katonai kordont és behatolt a Losonczy-térre, ahol nyolc század katona áll fegyverben a város háza előtt.

Ma különben Nagy-Kikindáról is általános sztrájkot jelentenek.

A nagy sztrájk-mozgalmakról a következő táviratok szólnak:

Temesvár, máj. 22. Az általános sztrájk változatlanul tart. Jóllehet, a munkások terrorizmusa határtalan, a szeszgyárban, a vasúti műhelyekben, a villamos telepen és a dohánygyárban nem szünetel a munka. A sztrájkolók túlzott követelése miatt nincs remény az egyezés gyors létrejövete-
lére..

Temesvár, máj. 22. A sztrájk, amely délután veszedelmes mérveket öltött, óriási nyugtalanságot keltett a lakosság körében. Epen ezért Bandl Rezső főkapitány megtiltotta a munkásoknak, hogy a sztrájk-tanyáról a városba menjenek. Mindamellett körülbelül tízezer munkás áttörte a 61. gyalogezred által vont kordont s a tömeg a városba nyomult. A sztrájkolók a Losonczy-térre vonultak, ahol vezetőjük beszédet tartott, amelyben kitartásra és a sztrájk folytatására buzdította a munkásságot.

A városház előtti térségen nyolc század katonaság áll fegyverben, míg a város többi utcáit két század gyalogság szállotta meg. A lakosság izgalma egyre nő. Véres összeütközésektől tartanak.

Az építőmunkások egy része ma reggel jelentkezett a munkákon, ahol tehnikai okokból oly arányban állították be őket a munkába, amily arányban az építő-segédmunkások jelentkeztek a munka főlvételére. A segédmunkások ügyét tárgyalás alá vették.

Nagykikinda, május 22. Az összes aratómunkások, napszámosok, téglagyári és kőművesmunkások sztrájkolnak. Eddig mintegy 1800 munkás áll sztrájkban. Valószínű, hogy általános munkássztrájk tör ki. Rendzavarás eddig nem történt. Ma este a gőzmalmi és asztalosmunkások gyűlést tartanak. A lakosság körében nagy izgalmat kelt az általános sztrájk híre.

Örült a királyi várban.

(„Erresszenek a királyhoz.”)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 22.

Budán van a király. Megérkezett vasárnap este hosszú távollét után. Természetes, hogy megújulnak ismét azok a meghatóan naiv jelenetek, a mikor a nép egyszerű gyermekei áttörnek a kordont, odaomlanak az udvari hintó elé és apellálnak ő felsége szívére, könyörületére, ügyes-bajos dolgaikban. De a rendőr szárazon utasítja el a szegény kérvényezőt s még jó, ha a kapitányságon meg nem bírságozzák rendzavarás címén.

Tegnap reggel fél tíz órakor egy öreg budakeszi sváb, Kiefenheiner János okozott riadalmat a budai várpalotában. Erőnek-erejével be akart jutni a királyhoz. Az őrk természetesen feltartóztatták, de az öreg nem tágitott.

— Erresszenek a királyhoz. Beszédem van velem. Addig nem megyek el, — kiáltotta — a míg nem beszéltem a királyiaval.

És dühösen hadonászott egy kérvénnyel, melyet reszkető ujjaiiban tartott.

Elvették tőle a papírlapot, amelyen öreges betűkkel ez állott:

„Felségesen tisztelt király ur! Évek óta akarok felséged színe elé jutni, de felséged szolgál mindíg elkergetnek engemet. Most nem egyek el addig, a míg felséged jó szíve meg nem könyörül rajtam.”

A kérvényben azú án elmondja Kiefenheiner, hogy bátyja kiturta őt kis birtokának egy részéből és 2000 forint kárt okozott neki. Ő felsége közbenjárását kéri a legfelsőbb törvényszéknél, hogy kedvezően intézzék el ügyét.

Az öreg emberről megállapították a rendőrségen, hogy elmebajos. Történetét is tudják: addig pereskedett, míg meg nem hibbant az elméje. Beszállították a tébolyházba.

Egy aradi cigány-költő.

(Gyurkovics János versel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 22

Az irodalomtörténet tanúsága szerint a költők úgy szoktak hazánk egén feltűnni, mint az üstökös. Ebben a tekintetben azonban Gyurkovics János kivételt képez, mert ő úgy tűnt fel a költői pályán, mint cigány. Büszkén elmondhatja magáról, hogy nem tanulmányozta az irodalomtörténeti nagyságok módjára Shakespearet és a bibliát, amelyben a három királyok helyett négy királyokról van szó: a pirosról, zöldről, tökről és makkról. Mindemellett Gyurkovics János rálépett a költői pályára, miáltal tejtestvére lett a sorsharagoknak, amely udvavölög a költőkkel egy anyaméhéből születik.

Az alábbiakban két verset mutatjuk be a legújabb aradi költőnek, aki egyrészt a 48-as eszmék dalnokaként, másrészt a szerelem énekeseként ragyogja be az aradi irodalom sötétlő egét. Ime a 48-as vers:

De sok bánat, szomorúság
Ért már eddig bennünket,
Erőszak és busgyőtre em
Tépte a mi lelkünket
Az idő most elérkezett.
Fel, dolgozni, — rajta hát!
Ne engedjük Bécsbe vinni
Lisztet, sertést és marhát!

Ebből az első strófából látható, hogy Gyurkovics János nemcsak a kvótiát és az ujoncot, de a lisztet, sertést és marhát is megtagadja Bécsből, ami a magyar gazdasági politika terén mindenesetre érdekes fordulatot jelent. E téren a mi nézeteink nem egyeznek meg az övéivel, legalább a marhák tekintetében nem, mert elvégre azokból elég marad idehaza, ha néhány vagonnal ki is szállítunk belőlük Bécsbe. De Gyurkovics János ki akarja éheztetni a császárvárost és mi nem akarjuk őt e szándékában megakadályozni. A költő intranzigens álláspontját jellemzi a második strofa is:

Független lesz Magyarország
Nem is kételkedünk már, —
Mert fordult az ország sorsa,
Kinyitott már Budavár.
Nagyon sok volt a magyarnak
Annyit tűrni, szenvedni:
Negyvennyolcból nem engedünk
Egy pontot sem kihadni.

Mindezekből megtudjuk tehát, hogy májusban nemcsak a pipacs nyílik, hanem Budavár is. Megtudjuk azt is, hogy Gyurkovics János a sarkára áll és az uristennek sem tűri, hogy Kossuth Ferenc kihagyjon a 48-ból egy pontot. No, há! Istennek, csak hogy eljutottunk az 1848: XX. t. cikk érvénybeléptetéséhez!

Amilyen mokány fiú János a politikában, olyan gyöngéd, ha szerelemről esik szó. Például:

Hűtlen lettél, megcsaltál,
Nem átkozlak érte,
Pedig nekem az anyád
Kezed megígérte.
Mégfogadtad, hű leszel.
Siron tulis hozzám,
Nem gondoltam, hogy ravasz
Légy edes kis rózsám.

Ime, egy tragédia. A ravasz rózsá anyja ígérete ellenére is megcsalta Jánost, aki azonban nem átkozódik, sőt kijelenti, hogy ezt nem is hitte volna. Ez a gyöngéd érzelmi motívum vonul át az alábbi strófán is:

Legyél boldog, megesküdhöz
Avval a legénynyel,
En már itten nem maradok,
Bánat visz innét el
Fáj a szívem, szegény szívem,
El kell nekem menni.
Elbujdosok messze, távol
Hogy ne lásson senki.

Az esküvőhöz adott engedelem után tehát János el akar menni Aradról. Nem a vasút, nem is az omnibusz, vagy bérkocsi, hanem a bánat viszi oda, ahol senki sem látja. Pedig jobb volna, ha itt maradna Aradon, ahol az irodalmi társaság előbb-utóbb ugyanis tagjává választja. Es akkor elmehet — a Kölcsey egyesület ereklye-muzeumába, ahová a madár se jár, — ott igazán nem fogja látni senki.

Kossuth Ferenc könyve.

(Szenzáció emlékiratok.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 22.

A leghatalmasabb magyar politikai pártnak elnöke és a kereskedelmi tárca jelenlegi vezetője: Kossuth Ferenc tudvalevőleg évek óta a hírlapírás terén is jelentős munkásságot fejt ki. Sokféle elfoglaltsága mellett azonban ugylátszik, hogy időt szakít magának emlékiratok írására is. Legalább erre vall egy fővárosi esti lapnak az a híre, hogy Kossuth már legközelebb kiadja minden esetre nagy érdeklődést kelető emlékiratait, amelyek tizenkét óvi magyarországi működéséről és elért eredményeiről fognak beszámolni.

A politikai irodalom e szenzációsnak ígérkező termékéről az alábbi távirati tudósítást kaptuk:

Egy fővárosi estilap értesülései szerint Kossuth Ferenc legközelebbi könyvében ki fogja adni emlékiratait. Körülbelül egy hónap múlva és annak idején bizonyára a legkeresettebb olvasmánya lesz a politikai és irodalmi világnak.

Tizenkét esztendeje, hogy Kossuth Ferenc köztünk él és hogy döntő súlyt ad politikai életünknek. Azóta, bár a legtöbb jelentős politikus, akárhányszor igénybe vette a könyv, a röpirat szélesebb körben való elterjedtségében való hatását, Kossuth Ferenc ehhez egyetlenegyszer sem fordult. Annál szenzációsnak a hatása tehát ebben a pillanatban annak, hogy Kossuth éppen kereskedelemügyi minisztersége harmadik hónapjában kiadja iratait, tizenkét esztendő gazdag tapasztalatait.

E könyvnek, amely Szilágyi Károly könyvkereskedő kiadásában fog megjelenni, számos érdekessége lesz, sőt — ami valóságos pikantériát ad a műnek — benne lesz Kossuthnak egy zeneszerzeménye és egy költeménye is.

MULATSÁGOK.

(=) A polgári leányiskola majálisa. Az aradi polgári leányiskola növendékei ma délután tartották meg májusi mulatságukat a városligetben. A feléruhas nagyleányjelöltek fél háromkor vonultak ki tanárnők vezetése alatt a városligetbe, ahol előbb társasjátékokkal mulattak, majd táncra perdültek — legényemberek nélkül. A mulatság, amelyen a szülők közül is igen sokan jelentek meg, alkonyatig tartott.

(=) Népünnepély Gyorokon. A gyoroki önkéntes tüzoltó egyesület az ujonnan beszerzett vízfecskendő alapjára június 4-én, pünkösd másodnapján népünnepélyvel és táncmulatsággal egybekötött junális rendez. Belépő-díj személyenként 1 korona. A népünnepély sorrendje: Indulás: reggel 7 és fél órakor az állomásról, fuvo zenekar kísérettel a „Kecskés” en lévő mulatóhelyre. Nevettető, szórakoztató és mulató játékok: Versenyfutás, zsákfuttatás, zsákugrás, több léggömb felbocsátása. Báránykisorsolás, fényképezés. Ebéd. Tánc. Este 6 órakor indulás vissza a nagyvendéglő korthelyiségébe, hol a táncmulatság folytatódik.

Hordár mint aszokrata.

(Tárgyalás az aradi járási bíróságnál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 22.

Marosán János aradi hordár úgy látszik, jogot formál arra, hogy társai őt tekintsék a hordártestület koronázatlan királyának. Hordárkirály, — nem is oly rossz foglalkozás, pláne, ha együtt járnának a címmel azok a jogok, amelyeket Marosán megkövetel magának. Ha például jog, törvény és igazság szerint szabadon gázolhatna társainak becsületében és mindegyiket akkor vágthatná kupán, amikor neki éppen jölesik. Ennyire, sajnos, nem haladt még a konzervatív társadalmi felfogás és így bármennyire rosszul esik is Marosánnak, bizony néhanapján a bíróság előtt kénytelen megfelelni becsületsértés és kupánvágási hőstetteiért.

Nem ismerjük Marosán urat, de az előzmények után úgy sejtjük, hogy azon a sarkon, ahol ő áll, sokkal kellemesebb tőkepénzesnek lenni, mint hordárnak. Erre mutat az a két eset, amely nemrégiben esett meg Marosán Jánossal, illetve szerencsétlen társával. Az egyikkel, egy Koroknay Gergely nevű társával ugyancsak alaposan elbánt. Olyannyira megsértette becsületét, hogy a megsértett ember a bíróságokhoz fordult reparációért. Az ügyet pár nappal ezelőtt tárgyalta Váry Albert dr. aljárásbíró. Marosán a bíróság előtt is úgy viselkedett, mint egy koronázatlan király.

Ugy csűrte-csavarta az ügyet, hogy a tárgyalás végén a panaszos majdnem oda került a vádlottak padjára. Körülbelül úgy fordult a dolog, hogy majdnem ő kért bocsánatot.

— Vagyok olyan magyar ember, mondta, hogy nem kívánom a vádlott megbüntetését.

Am Marosán Jánosban felülkerekedett a zsarnoki vér. Ő osztogat ugyan becsületsértő kifejezéseket és pofonokat, de kegyet nem fogad el senkitől.

— Ha bűnösnek talál a bíró ur, mondta, csak ítéljen el.

Váry bíró eleget is tett Marosán kérelmének és tíz korona pénzbüntetésre ítélte a vádlottat.

A másik kaland, amely miatt szintén a bíróság előtt felelt meg, már sokkal tragikusabb és csupán a véletlen szerencsének köszönhető, hogy súlyosabb következményekkel nem járt. Marosán János ugyanis április tizenegyedikén, — valószínűleg nem a nemzeti ünnep tiszteletére — a Hamedli féle vengédióban, úgy találta egy székkel fejbe ütni Gyurka József nevű társát, hogy ez eszméletlenül esett össze.

A mai tárgyaláson, amely szintén Váry Albert dr. bíró előtt folyt le, a panaszos nem volt hajlandó az ítélet enyhítését kérni és így nem adott alkalmat Marosánnak a pózra.

A vádlottat végül tizenkét napi elzárásra és husz korona pénzbüntetésre ítélte a bíró, aki egyuttal kifejezést adott annak is, hogy Marosánt ezentul csak az utcákon fogja látni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Boros Béni kör ma tartotta választmányi ülését az új helyiségben Múlek Lajos dr. elnökele alatt. Marossy Miklós igazgató és Kádár János pénztáros jelentése után a tagok sorába felvettek a következőket: Kaufmann Sándor, Bineth Ignác, Farkas Ábrahám, Hady Antal, Szcsepkovszky Teofil, Holtzer József, Bauer Gyula, Murádi Ámos és Tumó Lajost a rendes tagok, Kuu József, Gyenge Ferenc és Endreffy Lajost a pártoló tagok sorába. Radnai Simon mérnök, választmányi tag bejelenti, hogy Aradról távozik. A választmány sajnálatl vette tudomásul a lemondást s az így megüresedett tagsági helyet Rozvány Pállal töltötte be.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

Fráter Loránt egyetlen aradi hangversenye a múltkor este fél 8 órakor lesz a Fehér Kereszt nagytermében. Jegyek korlátolt számban még kaphatók. Ifj. Klein Mór könyvkereskedésében.

A Wekerle-kormány lemond.

Kettős kormányválság.

(Az önálló vámterület nehézségei.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 22

A magyar kormány kinevezésének napján Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter egy bécsi lap munkatársa előtt azt a jelentős és nagy feltűnést keltő nyilatkozatot tette, hogy az előző kormányok által elkészített közös autonóm vámtarifát önálló vámtarifaként kívánja törvénybe iktattatni, az Ausztriával való vámszövetség helyett pedig vámszerződést akar kötni. Wekerle Sándor miniszterelnök az osztrák kormányval azóta folytatott tárgyalások során ugyanezt az álláspontot foglalta el és hozzátette, hogy a magyar összkormány semmiképen sem hajlandó ettől a felfogásától eltérni.

Hohenlohe herceg osztrák miniszterelnök azonban Wekerle előtt, valamint később a király előtt is a leghatározottabban ellenezte a magyar kormány követeléseit és az osztrák kabinet nevében kijelentette, hogy a közös vámtarifának önálló vámtarifaként való becikkelyezését és vámszövetség helyett vámszerződés kötését *semmi esetre sem fogadhatja el.*

A két álláspont közötti merev ellentét természetesen mindkét országban kormányválságot idézhet elő, mert a kabinetek tagjai tárcáikat kötik ahhoz, hogy a király a vámtarifa és a vámszövetség kérdésében az a ő felfogásukat tegye magáévá. Ma még áthidalhatatlanok a kon-
troverziák és ha a legközelebbi napok nem hozzák meg a megegyezést, *ugy mindkét kormány benyújtja a lemondását.*

A magyar közvélemény egyértelműen és félretéve minden belső ellentétet, a gazdasági kérdésekben tömören sorakozik a kormány mögé, amelynek most, amikor az önálló gazdasági berendezkedésnek még csak akadémikus értékű vívmányáról van szó, nem szabad engednie Magyarországot érdekeit szolgáló és föltétlenül helyes álláspontjából.

Igaz, hogy végzetesnek tartaná mindenki, ha most, amikor szerencsésen kiláboltunk az éveken át tartó súlyos válságokból, ismét komor napok köszöntének az országra. De az önálló vámterület kérdése oly mélyen érinti egész gazdasági fejlődésünket, olyan existenciális követelése az országnak, hogy még a kormányválság elkerülése érdekében sem szabad attól eltérni.

A küszöbön levő válságról az alábbi távirati tudósítás számol be:

A M. H. állítólag beavatott forrásból a következőket jelenti ma este:

A gazdasági kérdésben támadt nehézségek éjszakán át kormányválságot idéztek elő Magyarországon és Ausztriában. Wekerle Sándor miniszterelnök följajánlotta a királynak a magyar kormány lemondását és ugyanezt tette Hohenlohe osz-

trák miniszterelnök az osztrák kormány részéről. A király előtt fekszik tehát mindkét kormány lemondása és a két kormány a vámkérdésben elfoglalt álláspontja. Hir szerint a király fölfogása az, hogy a két kormány *újra meg kell kísérelnie a fölmerült ellentétek kiegyenlítését és épen ezért valószínű, hogy a király egyik kormány lemondását sem fogadja el, hanem a tárgyalások folytatását fogja kívánni.*

Politikai körökben hire jár, hogy Hohenlohe osztrák miniszterelnök holnap Budapestre utazik és a király előtt külön kihallgatáson jelenik meg.

Fővárosi tudósítónk alapos értesülése szerint a kabinetválságról szóló hír ma még korai, habár kétségtelenül igaz, hogy **mindkét kormány benyújtja lemondását, ha holnap vagy holnapután a vámtarifa kérdésében nem jön létre az egyezés.**

Wekerle Sándor miniszterelnök és Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter holnap kihallgatásra mennek a királyhoz, hogy ismételten kifejtsék a magyar kormány álláspontját, amelytől semmi körülmények között el nem térhetnek.

A miniszterelnök még enélkül folyamán Bécsbe utazik, hogy újból tárgyaljon az osztrák kormányval. Ha ezeken a tárgyalásokon nem egyenlítik ki a fenforgó differenciát, akkor mindkét kabinet tagjai rendelkezésre bocsájtják tárcáikat a királynak, aki azután dönteni fog a válságra okot szolgáltatató gazdasági kérdésben.

Egy koalíciós estilap a következőket írja a kormányválságról:

Azok között a képviselők között, akik már az elnöki fogadóban összegyűltek, hogy onnan a budai várba menjenek, nagy határozottsággal beszélték, hogy a *kormány igen komoly nehézségek előtt áll és egyáltalában nem lehetetlen, hogy beadja a lemondását.*

A nehézségek az osztrák kormányval való tárgyalások során merültek föl. Hohenlohe nem akarta akceptálni Wekerlének azt az előterjesztését, hogy Magyarország az autonóm vámtarifát önállóan törvénybe iktassa és hogy a kiegyezés helyett kereskedelmi szerződést kössön a két állam.

Vizont a magyar kormány is ragaszkodik álláspontjához; a második követelését már elejtené, hanem az elsőt semmi szín alatt sem akarja elejteni, annál is inkább, mert az a véleménye, hogy *ez csak teoretikus dolog, a lényegre semmiféle befolyással nem lesz s Magyarország és Ausztria viszonyában semmiféle változást nem fog okozni.*

A mi értesülésünk szerint, ma még szó sem lehet kabinetválságról. Igaz, hogy a két kormány között nagyon feszült a viszony, de addig még nem jutottak, hogy kenyértörésre kerüljön a sor.

HIREK.

— Az új alakulás. Budapestről táviratozzák: Politikai körökben elterjedt hírek szerint Mezőssy Béla dr. nagykállói függetlenségi képviselőt legközelebb kinevezik földmívelésügyi miniszteri államtitkárrá. Az alkotmánypárt ma este tartott értekezletén a képviselőház egyik alelnöki

állására Návay Lajos dr.-t. battonyai kerület országgyűlési képviselőjét, jegyzőknek pedig Reisz Aladár és Therozkay Viktor grófot jelölte. Az értekezleten bejelentették, hogy Mikszáth Kálmán és Nyegre László pártönkivüliek beléptek az alkotmánypártba. A párt a képviselőházi bizottságokba való jelöléseknél Mikszáthot és Nyegrét, sőt Tallián Bélát, a volt földmívelésügyi minisztert is jelölte, amiből következtetik, hogy Tallián is már legközelebb belép a pártba.

— Kossuth Ferenc rosszul lett Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: Kossuth Ferenc, aki néhány nap előtt még beteg volt, diszmagyarban bajtatott ma a királyi várba a trónbeszéd meghallgatására. A király megérkezése előtt Kossuth Ferencet hirtelen rosszul látta a trónteremben. A kereskedelmi miniszter elféheredett arca legelőször Fejérváry Géza bárónek, a m. kir. darabant testőreég parancsnokának tünt föl, aki a szomszéd kisteremből székkel hozott Kossuthnak. Kossuth a király megérkezéséig ülve maradt s a rosszul lét néhány perc alatt elmúlt.

— Temes megye főispánja. Temesvármegye megüresedett főispáni állására, mint tudósítónk jelenti, Sztojanovits György báró temesi főbíróköt nevezik ki.

— A Józsefvárosi választás. Budapestről sürgönyzik: A főváros VIII. kerületében ma van a pótválasztás Madary Gábor nagyiparos és Nagy Dezső dr. ügyvéd, az első választáson legtöbb szavazatot kapott jelöltek között. Mindkettő függetlenségi és pártjaik óriási erőfeszítéssel dolgoznak. Déli tizenkét órakor ez volt a szavazatok aránya:

Madary Gábor	561
Nagy Dezső dr.	478

Éjjel tizenkét órakor így álltak a szavazatok:

Madary Gábor	2225
Nagy Dezső dr.	2169

A választás a kora reggeli órákban fog véget érni. Madary megválasztása valószínű.

— Thallóczy Budapest. Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: Thallóczy Lajos közös pénzügyminiszteri osztályfőnök ma két napi tartózkodásra Budapestre érkezett.

— A hétfői lapok beszüntetése. A Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége érdekes ügyet tárgyal holnap. A fővárosi hírlapszedők régóta sürgetik a hétfői reggeli lapok beszüntetését és az utóbbi napokban újabb sürgető beadványban fordultak ez ügyben támogatás végett a Budapesti Könyvnyomdaiparosok Egyesülete elnökségéhez, mely egyesület ezt az ügyet a Magyar Ujságkiadók Országos Szövetségén belül kívánja elintézni és e célból a hírlapszedők beadványát pártoló átirattal tette át a szövetség elnökségéhez. A szedők mozgalmát az Olthon-írók és hírlapírók köre szerkesztői és hírlapíró szempontból is támogatja. E fontos ügyet a M. U. O. Sz. szerdán, május 23-án délután négy órakor az Olthon-körben tartandó ülésben fog tárgyalni és bizonyosra vehető, hogy egyériszint meg fogják mondani a hétfői reggeli lapok beszüntetését és megadják ezzel a sajtó munkásainak is a teljes vasárnapi munkaszünetet.

— Házasság. Mandel Adolf aradi kereskedő ma kötött házasságot Weinberger Erna kisasszonnyal, Weinberger Abrahám leányával Aradon.

— Sélley Sándor ügyvéd. Sélley Sándor, minap nyugalmazott belügyi államtitkár fövétette magát a budapesti ügyvédi kamara tag

jal közé s ügyvédi irodáját már meg is nyitotta. Ellenben Falussy Árpád dr., aki szatmári főispán lett és Ság Manó dr., a ki országgyűlési képviselő lett, a kamara tagjai közül törlötték magukat.

— A póttartalékos tragédiája. Ott, ahol a militarizmus, ez a maradt, életet romboló, korhadt intézmény megütözik a társadalmi élet modernségével, ott nem egy ember ér tragikus véget. A kultúrember tanul, törekszik, szorgoskodik, hogy a polgári társadalomban érdemeljen, értékének megfelelő helyet birkózzon ki magának és ideális céljának talán éppen a küszöbén áll, amikor kezébe kapja a militarizmus parancsát, hogy dobja el a tollat, a pörlyt és ragadja kezébe a gyilkos szerszámot, a fegyvert, öitse magára a mundért. Hogy tanuljon meg deffinirozni! *Schwarz* József bánya-mérnököt is ilyen körülmények között hívták be katonának, hogy a nagyváradi 87. gyalogezrednél póttartalékos szolgálatot tegyen. A szerencsétlen ember be is vonult s a tizennegyedik századhoz osztották be. Szépen, annak rendje szerint beosztották, ezalatt pedig elvesztette az állását. És a fiatal mérnök ezomorú kilátástalan jövőnek nézett elébe. Kétségbeesésében öngyilkosságra szánta magát. Még egy hónap előtt történt, hogy felmetszette az ereit s az orvosok csak nagy nehezen tudták az életét megmenteni. De üldözte a balsors. A szerencsétlen embernek, akit a csapatkórházban ápolnak, megbillent a lelke egyensúlya, az elméje elborult s most elszállítják az elmeorvosok intézetbe.

— Halálozás. *Amberger* Jenő nyug. pénzügyi számvető a hó 21-én Törökbecsén elhunyt. Hűt tetemét a hó 23-án délután fél 3 órakor fogják Aradon a fejső-temető halottas csarnokából a családi sírkertben örök nyugalomra helyezni.

— Sorozzák a tavalyi hadköteleseket. Az alkotmányválság miatt tavaly tudvalevőleg a sorozások nem voltak megtarthatók s így azok, akik tavaly lettek volna harmadik korosztálybeliek, az idén, törvény szerint, kiesnének a sorozás kötelezettsége alól, minthogy meghaladták a törvényes korhatárt. Kérdés azonban, hogy a hadügyi kormány belenyugszik-e abba, hogy a kimaradt harmadik korosztálybeliek csakugyan kimaradjanak a katonai kötelezettség alól? A honvédelmi miniszteriumban *Payr* Béla miniszteri tanácsos a sorozások hivatali vezetője ebben a kérdésben a következőket jelentette ki:

Most 1905. évre folynak a sorozások és a sorozást ép úgy fogják végrehajtani, mintha nem 1906-ban, de 1905-ben volnánk. A véderőtörvény 38. §-a értelmében harminchat éves koráig mindenki sorozható. Semmi tekintettel se tartoznának tehát lenni az elmaradt sorozásra. De mégis rekompenzálni akarjuk ezért az esztendőért a tavalyi harmadik korosztályt s az unjoncozásról benyújtandó törvényjavaslatban először abban a kedvezményben részesítik őket, hogy a szolgálati időt 1905-től számítják, más részt egyéb anyagi segély formájában is támogatni fogják őket.

— Becsületsértési pör *Manolescu* emlékiratai miatt. Az egész világon ismeretes *Manolescu*, a tolvajkirály, aki *Lahovary herceg* név alatt a legzseniálisabb tolvajlásokat és csalásokat követte el. A múlt évben végre megtért — legalább úgy mondta — és viselt dolgait kiadta könyvben, amely egy berlini cég kiadásában jelent meg. *Manolescu* ebben megírja, hogy a jó utra tér és Olaszországban telepedett le. Néhány nappal ezelőtt azonban egy széghámos könyvügynököt szeretett volna elfogni a bécsi rendőrség, amely megállapította, hogy a keresett *Müller* ügynök senki más,

mint *Manolescu*. *Manolescu* miatt most kiadójának is meggyűlik a baja. Ugyanis *Lahovary* *Jakab* román külügyminiszter pert indított a kiadó ellen, mert *Manolescu* emlékirataiban a *Lahovary* név is szerepel, ami megbecsületlenítő az ő családjára. A bíróság tárgyalása iránt, mely a közeli napokban lesz, nagy érdeklődés nyilvánul.

— Maga lesz a párom. Egyik kovácsi esti-lapban a következő kihirdetést olvassuk:

28 éves

róm. kath. ügyvéd, országgyűlési képviselő nőül akar. Feleségül keres olyan hajadont vagy özvegyet, kinek 50-60 000 korona hozománya van. Leveleket „Maga lesz a párom” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 40932

A nőülni készülő honatyá nyilván kormány-párti, nem csupán azért, mert más pártbeli képviselő ez idő szerint alig létezik, de azért is, mert kormánypárti lapban tette közzé szíve szándékát. Ime, tehát mégis csak beköszöntött a tisztultabb éra. Jele annak, hogy az új és tiszta korzaknak egyik érdemes törvényhozója már a képviselőház megnyitásának első napján kihirdetések között keres feleséget és még ennél is sürgősebben — hozományt. Bizonyára valamegyik „pártatlan népszónok” keresi a párját, amelyet (anyagilag) ritkítani fog. Esküvéje előreláthatólag fenyvesen és nagy érdeklődés mellett megy majd végbe. Még a szociálisták is ünneplhetik, mert — amint látszik — a t. honatyá bizonyos alkalomkor szemérmatosan a titkos választásnak híve.

— Berliini tanár a Jldiz-kioszkban *Konstantinápolyból* sürgönyzik: *Bermann* berlini tanár konzultációra a Jldiz hívására ideérkezett. Egyik hír szerint a tanárt az anyaszultana, egy másik verzió szerint a trónörökös betegsége miatt hívták.

— Alvácai csend let Fölkértek bennünket a következő sorok közlésére: Az alvácai gyógyfürdő egyik hölgylátogatója a minapában kifogásolta, hogy az elkaimazottak nem fordítanak elég gondot a fürdő tisztántartására. A fiyelettel meztetés bosszantotta a fürdő gondnokát s feleletül a legközelebbi alkalommal háromszoros árt követelt a hölgytől, holott az árszabályt a körösbányai főszolgabíró hagyta jóvá, tehát azt megváltoztatni csakis az ő tudtával és beleegyezésével lehet.

— Életunt urileány. *Budapestről* jelentik: Ma reggel, mikor a rendesnél is nagyobb élénkség volt a Lánchidon, egy fiatal, elegánsan öltözött urileány hirtelen átvette magát a hid korlátján s hangos sikoltással zuhant a vízbe. A járőrelők között óriási riadalom támadt. A férfiak segítségért kiabáltak, a nők sikítottak. A lármára figyelmessé lettek a parton veszteglő uszályhajók alkalmazottai, akik, miután felismerték a helyzetet, még idejekorán segítségére siettek a földoklónak. Kimentették s átadták az időközben kivonult mentőknek, akik bevitték a Rokuskórházba. Ott hamarosan magához tért s elmondta, hogy *Müller* Vilvának hívják és tizennyolc esztendő. Süyes természetű idegbaja miatt akart megválni az élettől. Hogy kik a szülei és hol laknak, nem akarja megmondani.

— Az időjárásról. *Meteor* jelenti: Május havának hátralevő része a sok csomópont miatt még mindig változatos lesz, leginkább zivataros esőkkel, esetleg lehűléssel, mint a 16 ki csomópont hideg jellegének eltolódásával vegyítve, különösen erősek lesznek a változások a 24-iki csomópont körül, míg a 28 ki már inkább csillapítólag fog hatni, amíg, ha még nem is egészen állandó, de nyugodtabb időjárást remélhetünk, de ez sem lehet hosszantartó, mivel június hava is igen sok csomóponttal van tele, amelyek annál veszedelmesebbek, mivel ha a kitörések továbbra is érvényesülnek a Napon, sok zivatarnak és viharoknak szülő okai, különben inkább csak tartós szeles s közbe csapadékos időt hoznak,

amely utóbbi eset már káros hatással nem lenne a terményekre nézve. Május havának még a következő csomópontjai vagyis változási napjai vannak hátra: 23-24-25-28 és 31 én, melyek közül legerősebb hatásuk a 24 iki kitörések meleg, zivataros, vagy ciklonos, esetleg hűvös, viharos jelleggel, amely így Orbán napját is inkább csak viharos változatokkal jártna le. Ezt követőleg a hónap vége ígérkezik nyugodtabbnak s június eleje, de ekkor is a hőmérséklet a normálnál alacsonyabba süllyedhet le különösen 3. és 6 ika körül, a mi esetleg káros hatású ködöknek lehet okozója. Juni havának csomópontjai: 4-6-8-9-10-18-16-18-19-21-24-26 és 29 re esnek, amelyek közül legerősebb hatásuk a 6-18-21 és 29 iki és pedig a 6-18-iki esős és 21 és 29 iki hűvös jelleggel a bolygók állásaiból kifolyólag. A sok csomópont folytán június is még változatos lesz nagyjából a normális alatti hőmérséklettel, a mi csapadékosnak is ígéri e hónapot, zivataros változatokkal.

— Az asszony verve jó. *Kézdivásárhelyről* táviratozzák: A háromszékmegyei Kézdicsomortán községben *Vajda* Márton 85 éves gazda revolverrel szívenlőtte *Biró* József szomszédját. A gyilkosságot heves szóharc előzte meg, mely onnan keletkezett, hogy *Vajdát* nagyon bántotta az, hogy *Biró* nem veri el a feleségét, úgy mint ő. *Vajdát* bekísérték a kézdivásárhelyi törvényszék fogházába.

— Eljegyzés. *Kun* Béla, a Vásárhelyi Raggeli Ujság felelős szerkesztője eljegyezte *Kovács* Élia kisasszonyt, *Kovács* János ügyvédnek, a Hodmezővásárhelyi Takarékpénztár ügyészének bájos leányát.

— A legfiatalabb nagymama. Amerikának talán legfiatalabb nagymamája a *Pague John*, aki az Ohio állambei Maronban lakik. Tizennégy éves korában ment férjhez. Tizenöt éves korában már anyja volt egy kis leánynak: *Helénnek*. Tizenöt éves korára ezt a leányt is feleségül kérték tavalys *Holmes J Royal* nál lett a felesége. A még csak tizenhat esztendőes asszonyának a napokban született egy kis gyermeke, kinek nagyanyja *Mrs. Pague John* még csak harmincegy éves.

— A királyné nyaklánc. *Mária Antoinette*, a szomorú véget ért francia királynénak híres nyaklánc, mely tudvalevőleg anyai botrány kiinduló pontja volt *XVI. Lajos* udvarában, mint párisi lapok írják, jelenleg zálogban van *Pollák és Rothschild* párisi bankcégnél. A nyaklánc mostani tulajdonosa *Don Jaime* bourboni herceg. *Don Carlos* spanyol trónkövetelőnek a fia, aki az orosz hadseregben szolgál. Ugy látszik a fiatal hercegnek pénzre volt szüksége, mert a nyakláncot egy *Deligne* nevű ügynöke által elzálogosította az említett cégnél, mely a nagy értékű ékszerre 200.000 frank kölcsönt adott. Valószínű, hogy a herceg nem fizette pontosan vagy egyáltalán a kamatokat. Ugyanis a *Pollák és Rothschild* cég a híres ékszerre árverést hirdetett és azt *Don Jaime* herceggel is tudatta. Erre a herceg megijedt és minthogy pénze nem volt az ékszer kiváltani, a könnyelmű fiatal emberek már ismert módszerét követve, ügyvédjével pert indított a bankcég ellen, azt hozván fel, hogy az ügynöke a nyakláncot az ő tudta nélkül zálogosította el. A párisi kereskedelmi törvényszék a napokban döntött a pörben és a herceget keresetével elutasította, minthogy a pör folyamán kiderült, hogy az ékszerre kölcsön adott pénzt *Don Jaime* költötte el. Az árverést a bankház tehát ismét ki fogja üzetni. Valószínű azonban, hogy *Don Carlos* meg fogja menteni a történelmi nevezetességű ékszer a Bourbon-család részére.

— Az ügyvédi kamarából. Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy *Vadász* Ármán dr. ügyvédet Arad székhelylyel az ügyvédi lajstromba felvette.

— Magyar név. *Rosenzweig* Irén aradi illetőségű budapesti lakos családi nevét *Bartá*-ra magyarosította.

— **Gapont titkos rendőrök ölték meg.** A pétervári *Slava* című lap írja, hogy minden jel arra vall, hogy *Gapont* a pétervári titkos rendőrség ölette meg, melyre nézve már nagyon kényelmetlen kezdett lenni, minthogy sok kompromittáló dolgot tudott. A munkások állítólagos halálos ítélete nem más misztifikáció. Az orosz rendőrség a nevezett lap szerint mindig így jár el, ha neki kényelmetlen egyéneket kell eltüntetni láb alól. Az a világ, ahol *Gapont* meggyilkolva találták, egy pétervári rendőr főiást viselő tulajdona. A világban, mely többnyire üresen állott, az utolsó tíz évben négy embert gyilkoltak meg, mindig titokzatos módon. Egy másik körülmény is azt bizonyítja, hogy *Gapont* a rendőrség tette el láb alól. Ugyanis a napokban egy londoni szállóban öngyilkos lett egy *Krébel* Heléne nevű orosz leány, aki előbb a terrorista párthoz tartozott, de utóbb az orosz rendőrség kémje lett. Ezért a terroristák halálra ítélték, mire *Krébel* külföldre menekült, de itt se volt nyugta és öngyilkos lett. Ez a *Krébel* Heléne hátrahagyott levelében azt írja, hogy az orosz rendőrség, amelynek a szolgálatában állott, neki is megbízást adott *Gapont* meggyilkolására. *Krébel* végre is hajtott volna a gyilkosságot, de nem talált rá olyan alkalmat, hogy azt feltűnés nélkül követhette volna el.

— **Elvasztott a vasárnap délutáni torna ünnepélyen egy értékes látósó,** amelybe *Rósa Sándor* név van bevéve, piros plüss ridikül tokban. Kérik a becsületes megtalálót, hogy azt illő jutalom ellenében özv. *Schmitt*nek sziveskedjék átadni, *Andrássy* tér 3. szám.

— **Hajhullás ellen használjon *Ferolint*** 1 üveg 1 kor. *Vojtek* és *Weisz*nál. 112

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Elítélt úrsorás.** *Schmeer* Náthán aradi zsidóbarát mellékfoglalkozásként az úrsorával foglalkozik, lévén ez különösen jövedelmező üzlet. A kölcsönadott pénzek után harminc usque kétszáz százalékos szed. Sokszor sikerült már neki az üzlet, legutóbb azonban rajtavesztett. Egyik áldozata: *Csedlik* Hugó nyugalmazott aradi számtiszt ugyanígy jeljeleatette *Schmeer* az aradi törvényszéknél. A vádlott a mai tárgyaláson tagadta tétét, de a bíróság a bizonyítékok alapján *ötvenezer korona fő- és százezer korona mellékbüntetésre* ítélte. *Schmeer* felebbezett az ítélet ellen. A tanács elnöke *Köller* János volt.

§ **Pipatolvaj.** *Szabó* János kocsis ellopott az aradi vasútállomáson egy pipákkal telt ládát, amely száztíz koronát ért. A vádlott a mai tárgyaláson tagadta tettét, de tagadása mit sem használt, mert a törvényszék egy *havi fogházra* ítélte. A vádlott felebbezést jelentett be az ítélet ellen, mondván, hogy ha lopni akart volna, akkor török pipákat emelt volna el, nem közönséges cseréppipákat.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Mikor a rendőr majálist rendez.

A munkával és feladatokkal amugy is tulterhelt aradi rendőrség a mai napon új szerepkörhöz jutott, a melyet a közismert buzgalommal és tapintatossággal töltött be: ez a majális-rendezés.

A városligetben ma lefolyt polgári leányiskolai majális rendezése ugyanis a hivatása magaslatán álló rendőrség kezeibe volt letéve s valóban csodálatos, hogy az ily munkához eddig hozzá nem szokott rendőrök, titkosak és nem titkosak egyaránt, mily nemes buzgalommal és széles tárgyismével felelték meg új szerepüknek. Ezen testület sokoldalúsága valóban bámulatraméltó és most látnuk, mennyire téves az a nézet, mely a rendőrt szív és érzelem nélküli lénynek tekintti, ki csak prózai és

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

reális feladatok végzésére (gyilkosságok és büntetések kinyomozása stb.) alkalmas. Nem! A rendőrnek van szíve, tapintatos, gyöngéd szíve van, s ha néha néha megfedkedezik magáról, annak rendszeresen a másik fél az oka és hát *Uram Istenem*, hisz mindnyájan emberek vagyunk! Nehogy azonban az olvasó túlságos szubjektívizmussal vagy elfogultsággal vádoljon, rámutatunk azokra a *hiszed* hibákra, a melyeket a tiszteletréméltó és érdemes kultúrtestület első e nembeli szereplése alkalmával elkövetett, hozzátevé azonban, hogy ezek csupán a kezdet nehézségei, melyekkel minden ily alkalommal meg kell küzdeni.

Igy például valószínűleg a lámpaláz volt az oka annak, hogy tisztes szülőket, akik gyermekeiket haza akarták vinni, nem engedték be a körbe, de lehet az is, hogy csak jószívűk sugallatára hallgatva nem akarták e rontani a szegény gyermekek mulatságát.

Annak, hogy intelligens fiatal emberek nem juthattak a padokkal körülzart, tehát „zártkörű” tavaszi mulatságra, oka abban keresendő, hogy e félreismerő *Sherlock Holmes* ok valószínűleg *Lombroso* tanulmányozásának hatása alatt már az illetők koponyacsontjából is kiismerték a büntetetté predestinált gonosztevéket és így nagyon is érthető, hogy igyekeztek e szennyes elemet távol tartani a tiszta és naiv lelkületű gyermekektől. Hogy pedig feladatuk teljesítése közben elragadja őket néha néha a hév és „tapintatosan” adtak érzelmeiknek kifejezést, annak oka bizonyára nem lehetett más, mint a megszokás, a szokás hatalma pedig, mint mindnyájan tudjuk, végtelenül nagy.

Ismételjük azonban, hogy ezek csak a kezdet nehézségei; és ha az általunk felhozott, bár „lényegtelen,” de a formát mégis sértő dolgokra figyelemmel lesznek, hisszük, hogy a közel jövőben az ország valamennyi rendőrségének mintául fognak szolgálhatni, már a mi a majális rendezést illeti.

Egy figyelmes szemlélő.

A háziaszony gondoskodásán mulik a család vége boldogsága!

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és olcsó, ez által a legmegbecsülhetetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Kneipp-páter védjeggyel.

NAPIREND.

Május 23. Szerda. Róm. kath. naptár: Dezső püspök. — Protestáns naptár: Dezső. — Görög-keleti naptár (május 10.): Zél. Simon apát. — A nap két 4 óra 16 perckor, nyugszik 7 óra 57 perckor.

Időjelzés. A központ meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, sok helyütt csapadék, zivatarok.

Május 23. A főreáliskola ifjuságának majálisa (Csálai erdő).

Május 24. Az aradi turista-egyesület kirándulása a csepőkőbarlanghoz. — Az aradi athletikai klub football-versenye a Török Gábor-utcai sporttelepen.

Május 26. A kurtócsi olvasó-egylet majálisa (Tulipán kert).

Május 27. Az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az erzsébetvárosi testvériség agghonvédekét segélyző asztaltársaság majálisa (Csálai erdő).

Június 3. Az országos vöröskereszt-egylet soborsími fiókjának tombolával egybekötött kertünnepélye. (Uradaim park.) — Az aradi iparosítjak önképzőegyletének tulipánünnepélye (Városliget).

Június 4. A gyoroki önkéntes tűzoltó egylet népünnepélye.

Június 28. Az aradi turista-egyesület kirándulása az Aldunára.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, május 22.

Mértéktelenül sok eső jár mostanában, úgy hogy gazdáink már-már aggodalmaskodnak ez abnormitás miatt. A buza igen buja és igen üdvös volna általában a tartós száraz idő.

A gabonaüzlet pedig teljesen szünetel, és aratás előtt már számítani sem lehet jobb üzletmenetre.

Elkelt a mai hetiplacon:

600—700 mm. buza 15 00—15 20.

180—190 mm. tengeri 13 40—13 60

Névl. jegyzés rozs 12 00—12 20.

„ „ árpa 13 40—13 80

„ „ zab 14 00—14 20.

— **Bécsi vágómarhavásár.** Bécs, máj. 21. A mai vásárra felhajtottak 3047 magyarországi, 788 galíciai és 807 németországi, összesen 4637 darab marhat, melyek között 3373 ökör, 733 bika, 425 tehén, 60 bivaly volt. — A vásár a nagy felhajtás miatt nyomott hangulatban kezdődött és szűk határok között mozgott lanyha irányzattal. Az árak a múlt hetibez kepest alig változtak. — Jegyeztek: Magyar hizott ökör 70—76 K., legjobb minőségű 80—K., galíciai 70—82 K., legjobb minőségű 90 K. német 66—84 K., legjobb minőségű 90—100 K., Bika és tehén 52—82. Bivaly 50—62 K. Minden elősúlyban métermázsánként fogyasztási adó nélkül.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 22.

Amerika $\frac{1}{4}$ magasabb. Kínálat és vételkedv mérsékelte. Elkelt 20,000 métermázsas buza 5—10 fillérrel olcsóbb áron.

Az árak 100 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	15.85—15.88
Rozs októberre	13.02—13.04
Zab októberre	12.70—12.72
Tengeri májusra	13.04—13.06
Tengeri júliusra	13.18—13.20
Buza májusra	15.50—15.52
Uj tengeri 1907-re	11.26—11.28

Zárul 5 órakor.

Buza októberre	15.78—15.80
Rozs októberre	12.92—12.94
Zab októberre	12.60—12.62
Tengeri májusra	12.94—12.96
Tengeri júliusra	13.12—13.14
Buza májusra	15.44—15.46
Uj tengeri 1907-re	11.24—11.26

Irányzat lanyha.

Zárul 5 órakor.

Oszták hitelrészvény	676.25
Magyar hitelrészvény	817.25
Leszámitolóbank részvény	509.25
Rima-Murányi vasmű részvény	577.25
Oszták-magyar államvasuti részvény	678.25
Közuti vasut	594.—
Városi villamos vasut részvény	324.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	9.75
Erzsébet szanatórium sorsjegy árúban	10.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 22. —

Magyar csodrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 118—120 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 124—128 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 126—128 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 123—128 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Sertéselészár: Május 19. napján volt készlet 59,905 darab, május 20. napján felhajtott 339 darab, május 20. napján elszállított 346 darab, május 21. napján maradt készlet 59,898 darab.

Huzás már ma.

Sorsjegyek a huzás tartama alatt is kaphatók.

Magy. kir. szab. osztályosorsjáték

Az 1906. május 23. és 25-én kezdődő

XVII. sorsjáték

I. osztályának

huzására szóló sorsjegyek nálam már kaphatók.

Az eredeti árak a következők:

Egy $\frac{1}{1}$	1. osztályu sorsjegy	12 kor.	— fil.
Egy $\frac{1}{2}$	1. osztályu sorsjegy	6 kor.	— fil.
Egy $\frac{1}{4}$	1. osztályu sorsjegy	3 kor.	— fil.
Egy $\frac{1}{8}$	1. osztályu sorsjegy	1 kor.	50 fil.

Sorsjegyek dus számválasztékban kaphatók, — többek közt a következő számok:

47767	47771	76837	76842
$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{2}{2}$
25778	25800	99354	99373
$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$
11956	11975	36051	36060
$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$
50763	50773	55810	55824
$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$
92630	92636	92642	92650
$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$

Az 1903. július 15-én

eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36051. szám tizenötezer

koronát; az 1905. április hó 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36053 szám ötezer

koronát, végre a f. évi február 14-én tartott huzás alkalmával az általam eladott

99354. szám tizezer

koronát nyertek. Ezekon kívül számos 2000, 1000 és 500 kor. nyereményeket fizettem ki.

Walfisch Armin

bank- és váltó-üzlet Aradon.

Alapított 1875. évben.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

1297 Helybeli és megyei telefonszám 129.

Sorsjegyek a huzás tartama alatt is kaphatók.

Huzás már ma.

CSARNOK.

A hontalan lélek.

Irtá: Nyáry Albert báró.

(Folytatás.)

Magcsendültek a virágok kelyhei, összezörrent halkan a fák lombja. A nagy Isten ítéletet hirdetett.

Paczóth felemelkedett helyéről. Gondosan

letörülte térdét, hogy a rajta csillogó porszemek el ne árulják, hogy ő annyira megalázkodott. Aztán megindult a káprázatok országában, amelyet az Ur saját gyönyörűségére alkotott. Előtte néma bámulattal volt eitelve Paczóth, aztán lassanként itt is, ott is hibákat fedezett fel. Ezt ő másképp csinálta volna! Azt is. Szerette volna elmondani véleményeit, de nem volt ki-nek. Az angyalok folyton énekeltek, akik pedig hozzá hasonlók jártak-keltek között, ki tudja, kik voltak. Emlékezett a bibliából, hogy együgyűek és szegények a menyeknek országa. Ilyen társaságba pedig nem akart keveredni. Felkereste tehát megint az öreg Pétert. Azt legalább régebről ismerte már.

A szegény szent szörnyen megijedt, mikor közeledni látta előbbi vendégét. Szeretett volna elsökní előle, de hát neki nem volt szabad elhagyni a kaput.

— Hát majd csak itt lakom maguk közt — szólította meg leereszkedően az új lakó. — Egy kis rendet csinálunk itt, ugy is unom magamat. Szívesen megmondom egyben-másban véleményemet. Ahá, már megint kopognak. Ide az ajtóra egy kis ablakot kell majd csinálni, hogy ne kelljen minden jött mentnek nyitogatni. Hagyja csak, majd én kinézek. Ki az? Barátom, maga furcsa ruhában van egy kicsit. Legalább Ferencz József kabátot vegyen fel magára, ha az Ur Isten elé akar járulni. Látja, én diszmagyarban vagyok. Jöjjön el tisztelegesen öltözködve újra — s becsapta a szegény lélek előtt az ajtót.

Szent Péter fészkelődni kezdett helyén. Csak ugy félve kockáztatta meg, hogy azért az illető becsületes, jó ember lehetett.

— Azt csak hagyja rám kérem. Én már csak jobban ismerem a bontot. Nem mondom, hogy csupa hercegek meg kamarások legyenek csak itt, de egy redingót csak meg lehet kivánni mégis. Várjon csak — kiált egy angyalra, aki ritmikusan tánc lépésekkel kíséri halk dalát. — Ennek a dalnak nem ez az üteme. Nono, nincs azért mit szégyenkeznie, kiváló elméleti zenész vagyok. Meg a tánca sem egészen kifogástalan. Jobban ugorjon a csuszán után. Haj! Haj! milyen kitűnő táncos voltam én ott lent! — merengett el aőhajva.

— Mondja kérem, nem volna kedve uraságodnak egy partnie sakkhoz? — kérdezte szorongva szent Péter, ki félni kezdett, hogy a veszedelmes ember felforgatja az egész régi rendet. — Tud nagyságod sakkozni?

— Nem játszottam soha ezt az una' mas játékot, de azért bizonyára tudok, — felelt Paczóth zavartalanul. — Jatszunk inkább alsót. Nem tud? Majd megtanítom. Azt hiszem, Pesten én játszottam legjobban. Pedig ez nagy szo. De most meleg van még kártyázni. Nincs meguknál uszoda? Tudja, én kitűnő uszó voltam. A Dunát hányszor usztam át! Persze magóak, aki csak a Jordánt látta, meg ezeket az itt lévő patakokskákat, nem igen van fogalma a Dunáról. Itt fel kell fogni valahol a vizet, hogy lemoshassa az ember magáról ezt a sok füvegport.

— Nem füveg az, gyémánt — jegyezte meg félénken a szent.

— No, hát mondhatom, eléggé felhős gyémántok — felelt Paczóth szakértelmével vizsgálva egy kavicsdarabot. — A gyémántokhoz én nagyon értek. Ide meg egy pár fát fogunk csináltatni az én rajzaim szerint. Valami külföbet állítunk ide a kapuhoz, mint a milyenek most itt állanak. Mondja, megvan a maguk könyvtárukban az en művem? Azt szerettek be okvetlen. Tavaly írtam. „Lombok alatt“ a címe. Legalább valami kellemes szórakozás lesz az itt lakóknak. Aztán még egyre nagyon kíváncsi vagyok. Miféle törvénykönyvet használnak maguk itt. Én azt hiszem, hasznos szolgálatot tennék vele, ha átnézném és esetleg itt-ott javítanék rajta. Szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy nálamnál tisztább jogászi elme...

Beszélt volna tovább is, de nem volt ki-nek. Szent Péter ugy futott, amint csak öreg lábai bírták. Egyenesen az Ur Isten színe elé. Ott aztán térdre hullott s elpanaszolta neki a kellemetlen ember viselkedését. — Uram Isten, ments meg tőle, mert egy hét alatt felforgatja az egész menyországot!

— A pokolba vele! — kiáltott haragosan az Ur — aki az én alkotásaimba akar belekon-tárkodni.

A virágok szomorúan hajtották le kristálykelyheiket s a fák busan lóbálták meg lombjaikat.

Az Ur ítélkezett.

Paczóthot még mindig a kapu előtt várta vezetője.

— Megvártalak — mondá szomoruan — Csodálkozom, hogy eddig is megtűrtek a menyben.

— Nem baj, ugy tudom, hogy az uri társaság a pokolban gyülekezik — felelt dacosan a lélek.

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Május 22. —

Fejér Kereszt szálloda Wagner S. utazó Bécs. — Kolner Róbert főmérnök Budapest. — Schrenk Gyula utazó Bécs. — Kohs Ferenc fakereskedő — Taussig Károly utazó Prága. — Künnel Gyula utazó Bodenbach. — Zirkeibod Vilmos utazó Budapest. — Weisz Miksa utazó Budapest. — Neuberger Miksa utazó Budapest. — Biau D. utazó Budapest. — Kaufmann Gusztáv Budapest. — Kálnoky Károly utazó Budapest. — Jancsa Ignác utazó Bécs. — Gyémánt Adár Budapest. — Spitzer Miksa utazó Budapest. — Odermatz A. K. Budapest. — Frankfurter Zsigmond Budapest.

Központi szálloda. Schwarcz Géza őrnagy Temesvár. — Serban Szilárd birtokos Csucs. — Csiky Dénes birtokos Seprős. — Csiky Káman birtokos Csikszerecs. — Lakos Nándor utazó Budapest. — Korat Elemér dr. ügyvéd Budapest. — Noe Károly építészeti főbiztos Bécs. — Laufer Zsigmond utazó Budapest. — Owittman Theodor utazó Zserlohn. — Radlich Károly utazó Bécs. — Krocker György mérnök Budapest. — Mészáros Gábor dr. orvos Budapest. — Schwarcz Adolf utazó Budapest. — Seidner Sándor birtokos Berzova. — Novák Elemér ügyvéd Budapest.

Nádor szálloda. Korfeszku Miklós operaénekes és neje Bukarest. — Spéay Arpad hivatalnok Budapest. — Stein Vilmos utazó Budapest. — Dony Gyula kereskedő Almasaicsill. — Bertosy Miksa maganzó Bansk. — Vuarek Dezső artista Budapest. — Steinberger Mór kereskedő neje Buttyia. — Leningen Ignác bérő Gurba. — Klein Akos kereskedő Kristyór. — Kupanás György erdőfelügyelő Temesvár.

NYILTÉR.*

A haj ápolása. A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ leghíresebb bőrgyógyásza is bebizonyították, a fejbőr korpaképződés. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legrovidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a fejbőr korpaképződés a hajtalajt meglazítja és a haj gyökereit kiszáritja. Számítalan hazai és külföldi orvos ajánlja a „Petrolin hajszeszt“ és ezekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy néhányszori használat után megszűntet mindennemű haj-

betegséget, megátolja az őszülést és meglepő módon elősegíti a haj újra növéstét. Vásárlásnál a fenti védjegyre tessék szigoruan ügyelni. Minden más e néven forgalomba hozott hajszeszt csak silány, ártalmas utánzat. Kapható az egyedül készítőknél: Koráni és Wachsmann drogeria és cosmeticai laboratorium, Szabadka.

Főraktár: Földes Kelemen gyógyszerész urnál. 1309

Főraktár Aradon: Fejér Gyulánál. 812

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter nr által jóváhagyott

Aradvármegye nagy fal Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léczekkel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, ugy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

Vendéglő és sörcsarnok megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közön-
ség b. tudomására hozni, hogy az
igazságügyi palotával szemben, az új
luth. bérházban egy a kor modern
igényeinek mindenben megfelelő

sörcsarnokot

nyitottam.

Kitünő jó magyar konyha. Na-
ponta friss csapolású kőbányai
sör, friss villásreggeli és hideg
felvágott kapható.

Tisztán kezelt italokról, vala-
mint pontos kiszolgálásról gondos-
kodva van. — A m. t. közönség
b. pártfogását kérve, maradtam ha-
zafias tisztelettel

Zámbó Samu,
vendéglős.

1277

Százezer esetben kipróbált,
ártalmatlan, tartós, remek
színű **hajfestő** a

FÖLDES-161b

MELANOGENE

fekete, barna és világos-
barna színekben. 3871

Ára: 2 kor. 80 lill.

Az eredeti haj színétől meg
nem különböztethető, nem
piszkít, nem kopik, lemos-
hatatlan s felismerhetetlen.

Készíti: FÖLDES K. ARAD.

Gyomorbetegeknek!

Mindazoknak, kik meghűlés vagy a gyomor túlterhelésenehezen emészthető, nagyon me-
leg, vagy nagyon hideg ételek avagy rendetlen életmod által gyomorbetegecsben, u. m.

**gyomorhurut, gyomorgöres, gyomorlégás, nehéz
emésztés vagy elnyálkásodásban**

szenvrednek, egy házi szer ajánlatik, melynek kitünő hatása már évek óta kipróbálva
van. És ez a

HUBERT ULLRICH-féle gyökér bor.

E gyökérbor kitünő, gyógyképesnek elismert gyökérből, jó
borral van készítve, erősíti és élénkíti az ember emésztési
szervezetét, a gyökérbor elhárítja az emésztési zavarokat és
elősegíti az új egészséges vér képzését.

A gyökérbort kellő időben használva, a gyomorbajt már csirában elfojtja. Nem
szabadna tehát annak használatával késni. Észleletek, mint **fejfájás, feibűfűgés,
gyomorégés, felvullkódás, rosszullét hányással**, melyek **űdűt
gyomorbajoknál** mindig gyakrabban lépnek föl, számtalanszor már néhányszori
väs után megszűnik.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei mint **szo-
álmatlanság, valamint vértorlódás a máj, lép és végerszervezetben (hämör
hoidál betegség)** a gyökérbor által gyorsan eltávolítatik. A gyökérbor megszűn-
teü az **étvágytalanságot** és könnyű székelés által eltávolítja a gyomor és belek-
ben felszaporodott idegen anyagokat.

**Sovány, sápadt arczzint, vérhiányt,
erőtleniséget,** legtöbnyire rossz emésztés, csekély vérképzés és a
máj beteges állapota okozza. **Étvágytalanságnál,
ideges bágyadságnál és kedélyeltompultságnál,** valamint gyakori fej-
fájás, **álmatlan éjjeliek** következtében sok ember lassan elpusztul. **Gyökérbor**
a **kyengült életének friss erőt ad.** — Gyökérbor gerjeszti az étvágyat elő-
segíti az emésztést és táplálkozást, gyorsítja az anyagcserét és vérképzést, megnyug-
tatja a feleslegzett idegeket és új életkedvet ad. Számos elismerő és hálaírat bizonyítja
ezt. — **Gyökérbor kapható üvegekben á frt 1.50 és frt 2.— a gyógyszerárak-
ban Arad, Kis-Szt-Miklós, Glogovác, Ó-Pécska, Német Szt-Péter, Székesut, Var-
jas, Monostor, Vinga, Orozfalva, Fibi, Guttenbrunn, Mária-Radna, Lippa, Kovaszinoz, Világos,
Agris, Ternova, Tauoz, Nádas, Pankota, Zaránd, Komlós, Ó-Szt-Anna, Új-Szt-Anna, Kurtios,
Simánd, Szt-Márton, Máosa, Keveves, Kunágota, Tornyó, Battonya, Szemlak, Perjámos,
Sándorháza, Pészak, Knez, Billed, Bogaras, N-Jécsa, Gyertyámos, Kis-Beuskerek, Új-Besse-
nyó, Szt-András, Gyarmata, Temes-Rékás, Topoloveoz, Józseffalva, Belinoz, Lugos, Kizdja,
Buttyin, Bokszeg, Boros-Jenő, Csermó, Kis-Jenő, Sikló, Szökudvar, Elek, Kétegyháza, Gyula,
Új-Kigyós, Apáza, Megyes-Bodzás, Mező-Kovácsháza, Tót-Komlós, Orosháza, Mezőhegyes,
Pitvaros, Csanád-Palota, Nagylak, Egres, Szerb-Szt-Péter, Hatzfeld, Lovrin, Nagy-Kikinda,
Szakálháza, Mehalja, Békés-Csaba, Temesvár stb., valamint minden nagyobb és kisebb
helyén Magyarországnak és az összes ausztria-magyarországi városok gyógyszeria-
raiban.**

FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ÁRPÁD nrak gyógyszerárak Aradon, 3 és több
üveget eredeti áron Ausztria-Magyarország bármely helyére küldenek gyökérboraimat
üvegekben.

Óvakodjunk utánzatoktól! 1407

Kérjünk határozottan

HUBERT ULLRICH-FELE GYÓGYFÜBORT.

Tavaszi és nyári idény 1906. évre

VALÓDI

BRÜNNI SZÖVETEK

Egy szelvény ára 3.10 mtr. hosszú tel-
jes férfiöltönyre elegendő (kabát, nad-
rág és mellény) csak

K 7.—, 8.—, 10.—, 16.— K 12.—, 14.— jobb
K 16.— 18.— Ártom K 21.— legfinomabb
valódi gyapjuból.

Egy szelvény fekete szalon öltönyre K 20.—,
valamint felöltő szövetek, turista-loden, nejom-
kamarn stb. gyári árban az elismert szolid
posztógyári raktár által

SIEGEL-IMHOF, BRUNN

Minták ingyen és bérmentve. Mintaszertint szállí-
tásért felelősséget vállalok. A magánvevőre őriási
előnyök háruinak, hogy szöveteit fenti országól
közvetlen gyári piacon rendelheti. 3711

Nagymennyiségű

maculatura

és

pléhpánt

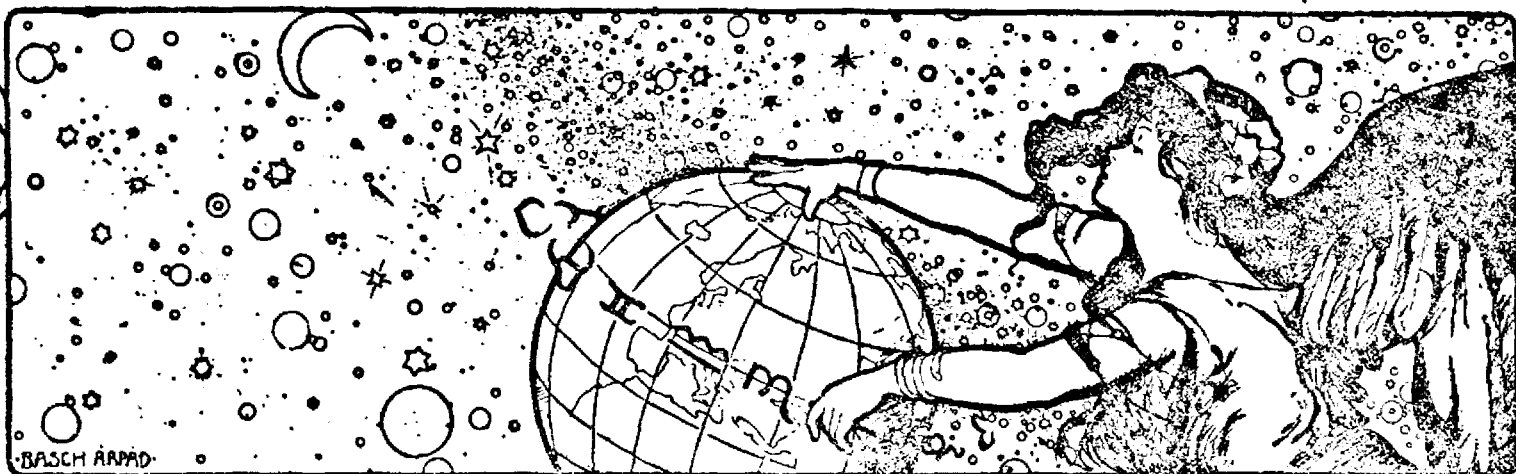
jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Megjelent!**A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA**

HARMADIK KÖTETE:

A VILÁGEGYETEM

A FÖLD ÉS A CSILLAGVILÁG FIZIKAI TÖNEMÉNYEINEK ISMERTETÉSE.

IRTÁK

CHOLNOKY JENŐ és KÖVESLIGETHY RADÓ

EGYETEMI TANÁROK.

A VILÁGEGYETEM

CIMŰ MUNKA TARTALMA:

A LEVEGŐAZ ÓCEÁNA SZÁRAZFÖLD382 szöveggéppel, 74 mű-
melléklettel és egy for-
gatható csillagterképpel.A VÍZ KÖRŰTJATÁJKÉPEKCSILLAGÁSZAT.

A Műveltség Könyvtára kötetei félévi időközökben jelennek meg.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA EGYES KÖTE-
TEINEK ÁRA DISZES FÉLBÓRKÖTÉSBEN**24 kor.**A Műveltség Könyvtára első sorozata 6 kötetből áll; a 6 kötet ára **144** korona.**A Technika Vivmányai****Az Ember****A Világegyetem**Megrendelhető minden könyv-
kereskedésben.
• Havi részletfizetésre is kapható. •**A Föld****Az Élők Világa****A Társadalom.**

KÉRJEN PROSPEKTUST BÁRMELY KÖNYVKERESKEDŐTŐL VAGY A KIADÓHIVATALTÓL:

ATHENAEUMIRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VII. KERÜLET, KEREPESI-ÚT 54.

ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNY TÁRSASÁG
KÖNYVKÖTÉSZE
Aradi és csanádi vasutak palotája

DISZDOBOZOK
FÉNYKÉPTARTÓK
AMATŐR KÖTÉS.

DISZMŰMUNKÁK
MONTIROZÁSOK
ÍRÓMAPPÁK.

AJÁNLJUK A LEGMODERNEBB GÉ-
PEKKEL FELSZERELT
KÖNYVKÖTÉSZEINKET,
HOL A LEGEGYSZERŰBB BEKÖTÉSTŐL
FOGVA A LEGFÉNYESEBB KIMLLITÁSU
DISZKÖTÉSEKET TUDJUK KÉSZÍTENI.

Telefonszám 10.

HOFFMANN SÁNDOR
ARAD,
SZINHÁZ ÉPÜLET.

Nagy alkalmi vétel folytán nyári keztyük óriási választékban 20 krajczártól kezdve.

Csipkék és betétek hatalmas választékban legujabb minták 5 krajczártól feljebb.

Bélésárúk és diszek legolcsóbb árban legnagyobb választékban.

Gyermek harisnyák és bokavédők 15 krajczártól kezdve.

Férfi harisnyák 20 kr. párja.

Fiu trikók 20 kr.-tól kezdve.

Nagy raktár
honi gyártmányu
kelmékből, olcsóbban mint bárhol.

872

Telefonszám 10.

Az egyesült acetylen világítási r. t. Budapest délma-
gyarországi vezérképviselői.

KRISER TESTVÉREK

Telefon 765. **Temesvár, Józsefváros.** Telefon 765.

A ajánljuk pormentes, egyenletes szemnagyságu Carbidunkat, mely a gázt lassan fejleszti. 15° Celsiusnál és 760 mm. légnyomásnál 290—300 liter acetylengáz nyereséért jótállunk.

Árak: 488

1—3 mm. kor 34	}	temesvári raktárunkban.
4—7 " " 38		
8—15 " " 32		
16—35 " " 31		

(darabokban)

Telefon sz. 98.

Arad legrégebb kerékpár és varrógép javító-műhelye és raktára.

1906. évi Modellek
„Puch”, „Preziosa” és „Helikal Premier”
kerékpárok.
Valódi „Singer” és „Pfaff”
varrógépek
dus választékban a raktáron.

Gramophonok és lemezek, „Odeon”, „Zomophon” és „Columbia” lemezek nagy választékban jutányosan kaphatók.

Hammer Vilmos
villanyműszerész, ARAD, Szabadság-tér 7. 1022

Felvitágozásokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozásunkat kérjük a hirdetés alatt levő címekre hivatkozzal.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szöveges hirdetésnek ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 5 fillér. — Cselekedet keresé vagy cselekednek ajánlkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szög 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillért és 1 koronát kaphatók lapunk elosztó helyein.

A Kinek

ismerettség híján

házasárra, nevelőre, szülővelőre, szőnyvelőre, szévedre, szépánra, gazdatisztra, kulcsárra, vímcsellőre, kerékszre,	kulcsárőre, gazdaságnőre, szakácsnőre, szobalányra, házi- vagy irodasszolgárra, pénzbeszédőre, házmesterre, stb.-re van szüksége
--	---

Aki

bérbécsélni kíván

bérlőket, házi választó- lovat,	halászatot, telket, kocsit, lovat,
--	---

Aki

mindenekelőtt vétel vagy bérbécsélni szándékával keresel;

Aki

eladni kíván

butort, szegorát, borát, gyümölcsöt, gabonát,	füzetet, műhelyt, lakást stb.; vagy
---	--

Aki

valamely állást betölténi kíván: legbiztosabban értezd, ha az

„ARADI KOZLONY“

kis hirdetési rovatát használja.

Kerestetik

egy 2-3 szobás lakás, fürdőszobával, esetleg kis magános ház, lehetőleg a főtér közelében. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja.

Eladó

egy teljesen új 22. számú Hoerde-féle hengerek Ozv. Karton Edéné vízi malmában Bokszege. Levelek ugyanoda intézendők. 1878

Aradon,

vagy a hegyalján egy berendezett nyári lakás kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalhoz „Nyárilak” jelleg alatt küldendők. 1895

Jég

kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Telefon 199. szám. 1128

Ötvenezer darab

különböző színes férfi és női nap és esernyő 1 forint 10 kótól kezdve eladatként Hegedűs Árminnál, Szabadság-tér 17., a 13 vértanú szoborral szemben. 1856

Egy pár nemesvérű ló

eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1408

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a conanyzo egyszer veszi és többé más nem szívhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Könnyű hintó

bőrfedeles, kitűnő karban és egy pár kulcsos lézerszám jutányos áron eladó a glogováci körorvosnál. 1408

Dr. Wolfner Pál

a Socializmus története füzve 2 kötetbe 3 kor. **INGUSZ I. ES FIA** könyvkereskedésében. Telefon 517 285

Nagymennyiségű maculatura

és pléhpánt eladó a kiadóhivatalban.

Egy a román nyelvet is beszélő s az ügyvédi

irodai teendőkbén járatos

írnököt

keresek

azonnali belépésre

Dr. Dobos Ignác

ügyvéd 1401

LIPPA.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

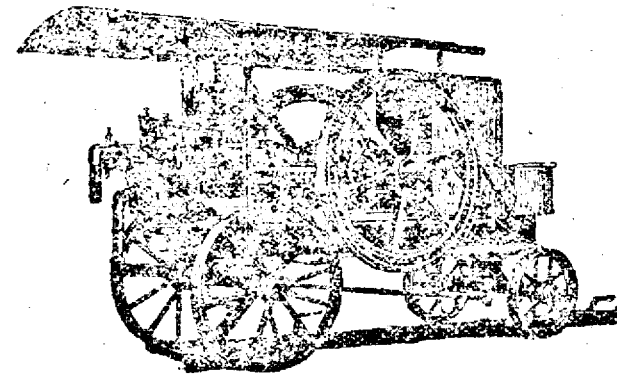
tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban

CSÉPLÉSI ÉS GAZDASÁGI GZÉLOKRA
legjobban bevált

BENZIN MOTOROK.

Ipari és malom-
hajtásra
legolcsóbb üzemű
szívó-
gázmotorok.

Legelőnyösebben kaphatók

BECK ES GERGELY

motor- és gépgyárában Budapest, V. Váci-ut 12. 3938

Rheuma, csusz, köszvény

fájdalmaknál rögtöni enyhülést idéz elő a

„Methylol“ balzsam. (Törvényesen védve)

Egy párszori bedörzsölés után a legmakacsabb fájdalom is megszűnik. Ára egy adagnak 1 kor. 60 fill.

Kapható az egyedüli készítőnél:

20 év óta tartó tyukszememet

kiirtottam az ön által feltalált világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

miért is hálás köszönetet mond érte, tisztelője

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Oláh Ferencz,
Arad-Ujtelep.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; csakis Hajós-féle „Anagallin“-t tessék kérni és elfogadni.

BRILLANTINE,

haj- és bajuszapolásához elismert kitűnő szer; soha nem avasodik 25 és 35 kros üvegekben.

Fenti szerek kaphatók: 3861

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrásy-tér 32. sz., a megyeházzal szemben.